

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

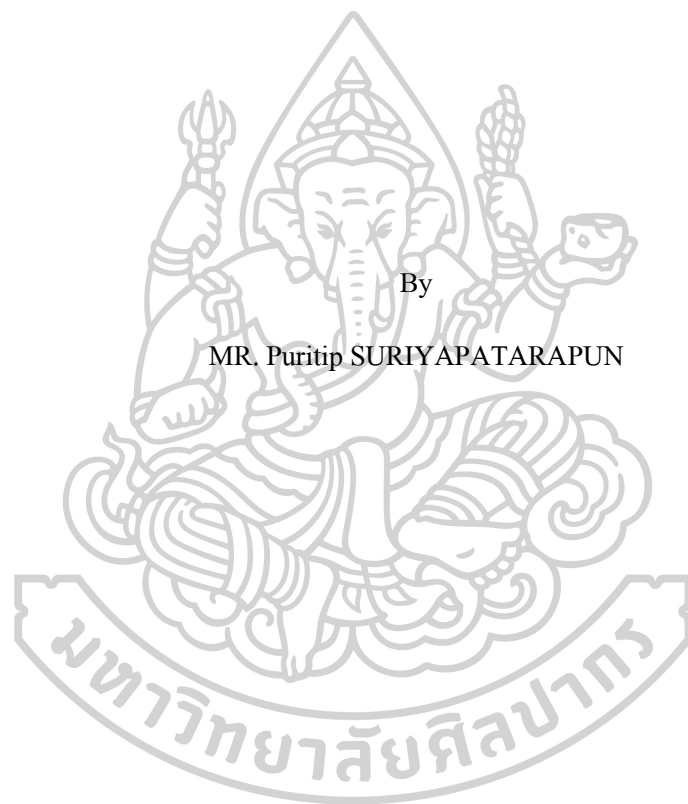
สภาวะจำลองของอิสรภาพ

โดย
นายภูริชิป สุริยภัทรพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE SERVITUDE OF FREEDOM

By

MR. Puritip SURIYAPATARAPUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2018

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	สภาวะจำยอมของอิสรภาพ
โดย	ภูริชิป สุริยภัทรพันธ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ พิษณุ สุภนิมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิทธิชัย ปรัชญารัตติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย คงวาริ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กัญญา คำโสภี)

58003207 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : อีสราภาพ, สภาวะจำยอม, วัตถุเชิงสัญลักษณ์

นาย ภูริชิป สุริยภัทรพันธ์: สภาวะจำยอมของอีสราภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :
ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ ภูญแจทอง

วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาวะจำยอมของอีสราภาพ” เป็นสัมฤทธิ์ผลของการสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ด้วยกระบวนการเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph) อันมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อประเด็นถึงสภาพภายในจิตใจของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่อยู่ภายใต้ความกดดันและตกอยู่ในสภาวะของการจำยอมต่ออีสราภาพที่มีอยู่ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วมนุษย์สมควรที่จะได้รับอีสราภาพอย่างเต็มที่ในการตัดสินใจและการเลือกสรรทุก ๆ สิ่งตามแต่ใจต้องการ รวมถึงมีอีสราภาพในการกำหนดชีวิตของตนเองโดยไม่มีสิ่งใดมาจำกัดขอบเขตหรือตีกรอบ หากแต่ในสังคมปัจจุบันนี้มนุษย์ทุกคนล้วนแต่ไม่ได้รับสิทธิ์นั้น รวมถึงยังไม่ได้มีโอกาสที่จะสามารถไขว่คว้าหรือตามหาสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะด้วยข้อจำกัดทางสังคม วัฒนธรรม กรอบของความคิดของผู้คนในสังคม รวมถึงยังมีกรอบต่าง ๆ อีกมากมายจนนับไม่ถ้วน โดยข้าพเจ้าใช้การแสดงออกด้วยภาษาในทางศิลปะและกลวิธีทางทัศนศิลป์สำหรับสื่อสารแนวความคิดและประเด็นสาระทางศิลปะผ่านรูปแบบของ “วัตถุเชิงสัญลักษณ์” ที่เป็นสื่อสัญลักษณ์ที่ใช้สอดแทรกความหมายเพื่อเจตนาที่จะกระตุ้นเตือนให้แก่ผู้ชมงาน ได้ตระหนักถึงภาพสะท้อนของมนุษย์ ที่เต็มไปด้วยความอึดอัด ความกดดันและความทุกข์ที่เกิดจากการถูกจำกัดหรือตรึงอีสราภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบางทีอาจถึงเวลาที่มนุษย์ในสังคมควรต้องรับรู้และรู้สึกถึงภัยอันตรายที่ค่อย ๆ ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ ข้าพเจ้าจึงมีความต้องการให้ผลงานภาพพิมพ์ของข้าพเจ้าได้มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะดำเนินชีวิตก้าวไปข้างหน้า ผ่านม่านหมอกของสรรพสิ่งที่บดบังวิสัยทัศน์ และหลุดพ้นจากกรอบของโฆษณาชวนเชื่อทั้งหลาย เพื่อเริ่มต้นเดินทางไปสู่สภาวะของอีสราภาพที่แท้จริง ที่ซึ่งหลุดพ้นจากความทุกข์และเต็มไปด้วยความสุขอันไร้ซึ่งขอบเขตใด ๆ

58003207 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : FREEDOM, SERVITUDE, SYMBOLIC OBJECT

MR. PURITIP SURIYAPATARAPUN : THE SERVITUDE OF FREEDOM THESIS
ADVISOR : PROFESSOR YANAWIT KUNCHAETHONG

“The Servitude of freedom” is the thesis presenting the achievement of the creativity of graphic arts with the process of Lithograph Techniques aiming to convey the issues of the conditions within the human being’ mind in today society which is full of the great pressure influencing the mind to fall into a state of servitude to freedom that exists. Even though in reality, human beings deserve to have full freedom in making decisions and choosing everything they wish including having the freedom to define their own lives without any limits or boundaries. But in nowadays society, each human being does not have the right to obtain not only the freedom but also the opportunity to be able to grab or pursue the true meaning of life because of the limitations in many aspects such as culture, society and the frame of people's ideas in society together with a myriad of different concept of mind. To communicate my ideas and issues of arts through the language of art and visual arts strategies, I employ the form of “Symbolic Object” which is a symbolic media used to insert meaning for the intention of urging the audiences to realize the human reflection overwhelming with the pressure, discomfort and suffering caused by directly or indirectly divesting of all freedom rights. Most likely, it is time for human beings in society should be conscious and aware of the gradually enlarging danger. Therefore, I , myself, have a strong desire to have my artworks in this thesis take a part in stimulating audiences to have a commitment to live and step forward through the mist of all limitations that obscure the visions and escape from the framework of all propaganda in order to begin a journey to the state of true freedom which is free from misery and full of peace without any boundaries.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และทุก ๆ คนในครอบครัว ที่คอยให้การสนับสนุน อบรมสั่งสอน รวมถึงการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้แก่ข้าพเจ้า ทั้งในด้านการศึกษา การสร้างสรรค์ศิลปะ รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ศาสตราจารย์พัศยศ พุทธเจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิชัย ปรัชญารัตติกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ คงวาริ และคณาจารย์ประจำภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่เอาใจใส่ มอบคำแนะนำและทัศนคติที่ดีงามในการทำงานศิลปะ ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ศิลปะวิทยาการที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณมูลนิธิธรรมาภรณ์มูลนิธิคุณนิตยกุลมูลนิธิคุณนิตยกุลมูลนิธิคุณนิตยกุลมูลนิธิคุณนิตยกุล ซึ่งได้มอบทุนการศึกษาที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ การค้นคว้าและวิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน รวมถึงผู้แต่งและผู้แปลจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่ผลิตตำราและเอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อตัวข้าพเจ้าและการสร้างสรรค์ งานเกิดความรู้ สติปัญญาและวิจารณ์ญาณในการนำไปใช้สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมส่วนรวม

ภูริธิป สุริยภัทรพันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์	2
สมมุติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์	4
บทที่2.....	5
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	5
อิทธิพลจากสภาพสังคมบ้านเมืองและผู้คนในปัจจุบัน	5
ความเป็นมาของธงชาติไทย	7
อิทธิพลจากแนวความคิดทางปรัชญา.....	8
อีริค ฟรอมม์ (Erich Fromm)	8
โอโซ (OSHO)	10
อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม.....	11
โซ โนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi).....	11

ผลงานชื่อ “Nations” ของ เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha)	14
บทที่3.....	16
ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	16
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและการประมวลความคิด.....	16
องค์ประกอบในการสร้างสรรค์.....	17
เส้น (line).....	17
สี (color)	18
รูปทรง (form).....	18
พื้นที่ว่าง (space)	19
พื้นผิว (texture).....	19
กระบวนการและเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	21
ขั้นตอนการสร้างภาพร่างผลงาน (sketch).....	21
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการภาพพิมพ์.....	27
อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน	46
บทที่4.....	47
การพัฒนากระบวนการทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงาน	47
ช่วงระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2558	47
ช่วงระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2559	56
ช่วงระยะที่ 3 ผลงานวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2560 – 2561.....	64
บทที่5.....	72
บทสรุป.....	72
รายการอ้างอิง	73
ประวัติผู้เขียน	75

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	ร่องเท้าเส้นสูงที่เป็นประเด็นถกเถียงใน โซเซียมิมิเดียม.....	6
ภาพที่ 2	ธงชาติไทย	7
ภาพที่ 3	ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi).....	12
ภาพที่ 4	ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi).....	12
ภาพที่ 5	ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi).....	13
ภาพที่ 6	ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi).....	13
ภาพที่ 7	ภาพผลงาน เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha).....	15
ภาพที่ 8	ภาพผลงาน เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha).....	15
ภาพที่ 9	ภาพแสดงรายละเอียดของการใช้เส้นในผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า.....	17
ภาพที่ 10	ภาพแสดงลักษณะพื้นผิว (texture) ที่ข้าพเจ้าใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	20
ภาพที่ 11	ภาพแสดงวัตถุเชิงสัญลักษณ์ “ธงชาติไทย”	22
ภาพที่ 12	ภาพแสดงวัตถุเชิงสัญลักษณ์ “ราวหนีบผ้าพลาสติก”.....	22
ภาพที่ 13	ภาพแสดงการจัดแสงเงาวัตถุต้นแบบและใบหน้าของข้าพเจ้าในบริบทที่สัมพันธ์กัน	23
ภาพที่ 14	ภาพแสดงการสร้างภาพร่าง (sketch) โดยการจัดแสงธรรมชาติกับวัตถุต้นแบบ.....	24
ภาพที่ 15	ภาพแสดงการปะติดภาพข้อมูลต้นแบบให้มีความสอดคล้องกัน.....	25
ภาพที่ 16	ภาพแสดงการปรับแต่งภาพข้อมูลต้นแบบให้สมบูรณ์	26
ภาพที่ 17	ภาพแสดงการปรับภาพร่างต้นแบบเพื่อการร่างลายเส้นลงบนเพลทแม่พิมพ์.....	27
ภาพที่ 18	ภาพแสดงการทำความสะอาดเพลทแม่พิมพ์ก่อนการใช้งาน	28
ภาพที่ 19	ภาพแสดงตัวอย่างการวางกระดาษลอกลายและกระดาษไขฟิล์มบนเพลทแม่พิมพ์สำหรับการลอกลายเส้น.....	29
ภาพที่ 20	ภาพแสดงการลอกลายเส้นของภาพร่างผลงานลงไปบนเพลทแม่พิมพ์ด้วยปากกาลูกลื่น30	

ภาพที่ 21	ภาพแสดงอุปกรณ์สำหรับการเขียนไข “ดินสอไขตราม้า (Horse No.1818)”	31
ภาพที่ 22	ภาพแสดงการวาดเส้นสร้างค่าน้ำหนักอ่อน – แก่ลงบนเพลทแม่พิมพ์	32
ภาพที่ 23	ภาพแสดงการสร้างค่าน้ำหนักในรูปแบบต่าง ๆ	33
ภาพที่ 24	ภาพแสดงอุปกรณ์สำหรับสร้างพื้นผิว “หมึกไข (tusche)”	34
ภาพที่ 25	ภาพแสดงการละลายหมึกไข (tusche) ด้วยตัวทำละลายประเภทต่าง ๆ	34
ภาพที่ 26	ภาพแสดงการสร้างพื้นผิว (texture) ด้วยหมึกไข (tusche)	35
ภาพที่ 27	ภาพแสดงการลูบแป้งฝุ่น (talcum) ก่อนการเคลือบกาวบนเพลทแม่พิมพ์	36
ภาพที่ 28	ภาพแสดงกระบวนการเคลือบกาวเพลทแม่พิมพ์	37
ภาพที่ 29	ภาพแสดงสัดส่วนของการผสมกาวกรดสำหรับการกัดกรดเพลทแม่พิมพ์	38
ภาพที่ 30	ภาพแสดงการกัดกรดเพลทแม่พิมพ์และการเคลือบกาวรอบที่ 2	39
ภาพที่ 31	ภาพแสดงการล้างเขม่าไข (wash out) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับกระบวนการพิมพ์	40
ภาพที่ 32	ภาพแสดงอุปกรณ์ “หมึกพิมพ์ออฟเซต (offset ink)”	41
ภาพที่ 33	ภาพแสดงการเตรียมหมึกพิมพ์และลูกกลิ้งสำหรับกระบวนการพิมพ์	42
ภาพที่ 34	ภาพแสดงการกลิ้งหมึกพิมพ์ในทิศทางต่าง ๆ	43
ภาพที่ 35	ภาพแสดงการเตรียมชั้นกระดาษให้พร้อมสำหรับกระบวนการพิมพ์	44
ภาพที่ 36	ภาพแสดงกระบวนการพิมพ์	44
ภาพที่ 37	ภาพแสดงกระบวนการพิมพ์	45
ภาพที่ 38	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Sewing Machine”	50
ภาพที่ 39	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Fill”	51
ภาพที่ 40	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Thailander”	52
ภาพที่ 41	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Type”	53
ภาพที่ 42	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Without You No.1”	54
ภาพที่ 43	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Without You No.2”	55
ภาพที่ 44	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Temporary Binding No.1”	58

ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Temporary Binding No.2”59

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Descender”60

ภาพที่ 47 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Apart No.1”61

ภาพที่ 48 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Apart No.2”62

ภาพที่ 49 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Following Instructions No.1”63

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Rearrangment”66

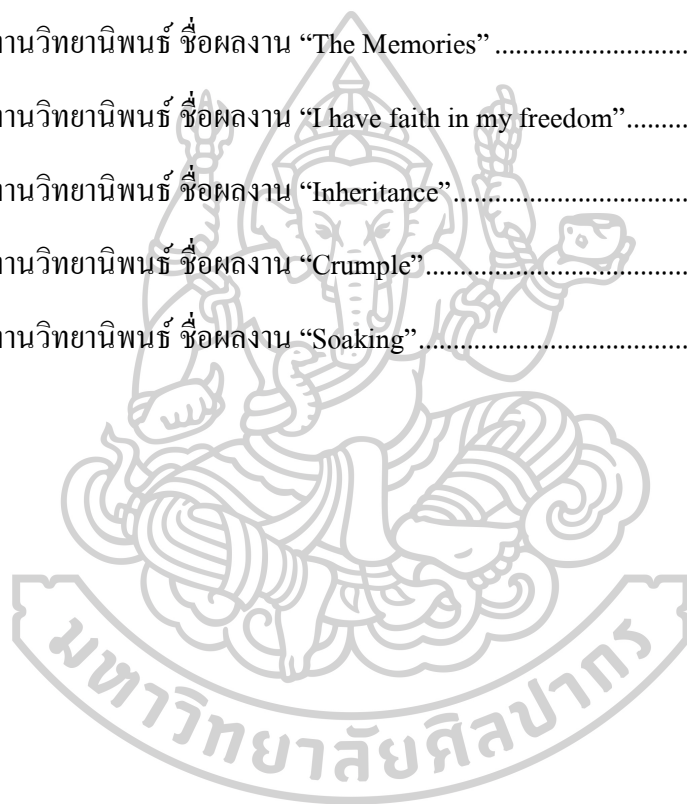
ภาพที่ 51 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Memories”67

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “I have faith in my freedom”68

ภาพที่ 53 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Inheritance”69

ภาพที่ 54 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Crumple”70

ภาพที่ 55 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Soaking”71

บทที่ 1

บทนำ

“อิสรภาพ” นั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ต่างใฝ่ฝันและเพียรพยายามที่จะค้นหาความหมายที่แท้จริงของคำ ๆ นี้ แต่เมื่อเวลาผ่านไป มนุษย์ได้ค่อย ๆ สัมผัสถึงความเป็นจริงของสังกรรมถึงประสบกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต มนุษย์จึงได้เรียนรู้ถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ตีกรอบชีวิตให้อยู่ภายใต้สิ่งจอมปลอมและโฆษณาชวนเชื่อ ที่คอยหลอกลวงและครอบงำจิตใจอยู่ตลอดเวลา นอกจากการตระหนักรู้มนุษย์ก็ยังได้รับรู้ว่าเป็นเรื่องยากยิ่งที่จะหลุดพ้นจากข้อจำกัดต่าง ๆ ในชีวิต และอิสรภาพกลับเป็นสิ่งที่ห่างไกลจากตนเองไปเรื่อย ๆ จนทำให้บางทีอาจเกิดความรู้สึกของการท้อถอย หหมดแรง สิ้นหวัง จนกระทั่งอิสรภาพนั้นกลับกลายเป็นสิ่งที่สูงส่งและยากที่จะเอื้อมถึง ส่งผลให้มนุษย์ทั้งหลายต่างดำเนินเข้าสู่ “สภาวะจำยอมของอิสรภาพ”

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แรกเกิดมนุษย์ทุกคนนั้นล้วนเต็มเปี่ยมไปด้วยเสรีภาพทั้งทางความคิดและการกระทำ โดยไม่มีสิ่งใดที่มาจำกัดกะเกณฑ์หรือตีกรอบการแสดงออกของมนุษย์ได้ แต่เมื่อเติบโตขึ้นมาภายในสังคมปัจจุบันที่มนุษย์ทั้งหลายก่อตั้งสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางโลกภายนอกหรือสถาบันที่ก่อร่างสร้างอยู่ภายในจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นกฎระเบียบทางสังคม ไปจนถึงวัฒนธรรม ประเพณีและอื่น ๆ อีกมากมาย ล้วนค่อย ๆ เข้ามาตีกรอบและจำกัดเสรีภาพของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบางทีมนุษย์ก็ไม่อาจรู้ตัวหรือบางครั้งก็ยังไม่ยินดียินยอมรับกรอบเหล่านั้นเข้ามาในชีวิตด้วยซ้ำ

สิ่งสำคัญที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอกถึงความมีอิสรภาพของมนุษย์ก็คือการมีสิทธิที่จะเลือกสรรสิ่งต่าง ๆ เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เลือกที่จะรับหรือไม่รับ ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งในตอนแรกนั้นข้าพเจ้าคิดว่ามนุษย์เลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยความปรารถนาของตนเอง แต่กลับกันเมื่อผ่านประสบการณ์มาถึงจุดหนึ่งถึงได้รับรู้ถึงสิ่งที่มนุษย์พึงใจที่จะเลือกมาตลอดกลับเป็นเพียงแค่ตัวเลือกที่ถูกชี้แนะให้คล้อยตามและซักจง โดยถูกสิ่งที่ครอบงำอยู่บีบบังคับและมอบทางเลือกที่ไม่อาจหนีหรือหลีกเลี่ยงได้ สุดท้ายแล้วเหตุนี้เองจึงส่งผลให้มนุษย์ตกอยู่ในสภาวะจำยอมทางอิสรภาพ

สภาวะจำยอม “สภาวะ” หมายถึง สภาพ และ “จำยอม” หมายถึง โดนบังคับหรือการต้องทำเพราะเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น “สภาวะของการจำยอม” คือ สภาพของมนุษย์ที่ดูคล้ายกับว่าสามารถที่จะเลือกได้แต่กลับไร้อำนาจในการเลือกอย่างแท้จริง เมื่อมนุษย์ไร้อำนาจในการดำเนินชีวิตของ

ตนเอง มนุษย์ก็เปรียบได้เสมือนกับหมากตัวหนึ่งบนกระดานที่จำเป็นต้องขยับเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่ถูกควบคุม โยกย้ายไปยังจุด ๆ ต่าง บังคับให้ปฏิบัติในสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องประสบกับสิ่งที่ไม่อาจดีนรนและหลีกเลี่ยงหนีพ้น ไม่สามารถโต้แย้งหรือขัดขืน ได้เพียงแต่กระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์หรือความพึงพอใจของผู้ที่อยู่เหนือกว่า สุดท้ายแล้วมนุษย์นั้นเหลือพื้นที่เพียงแค่อิสราภาพที่ถูกจำกัดอยู่ภายใต้ขอบเขตที่ถูกตีกรอบไว้ และไม่มีทางเลือกนอกจากยินยอมต่อข้อจำกัดทั้งหมดทั้งหมดไปโดยปริยาย ซึ่งที่สุดแล้วสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความโกรธเคือง การทะเลาะเบาะแว้ง และทำร้ายกัน เหตุก็เพราะสิ่งที่ถูกยึดเยียดให้เป็น ให้คิด ให้กระทำ และมนุษย์ไม่มีวันที่จะได้รับอิสรภาพที่แท้จริงหากยังไม่สามารถออกจากกรรมเงาของความกลัว เพื่อก้าวไปสู่การยอมรับความจริง และการยอมรับตัวตน ถ้าไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของความจริง และหลุดพ้นจากกรอบข้อปฏิบัติที่ถูกยึดเยียดมาอย่างเนิ่นนาน มนุษย์ก็ไม่อาจที่จะได้เข้าไปสู่ดินแดนแห่งอิสรภาพและการหลุดพ้นจากความกลัวได้

โดยข้าพเจ้าถ่ายทอดความอึดอัดและความกดดันของสภาพความเป็นจริงออกมาผ่านสื่อสัญลักษณ์ (symbol) ทางวัตถุ (object) โดยใช้نايةความหมายสื่อสารถึงอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าและสังคมปัจจุบัน เพื่อการตระหนักรู้ถึงเส้นทางที่นำไปสู่การตามหาอิสรภาพ ที่มีสิทธิที่จะเลือกสรรและหลุดพ้นจากสภาวะจำยอมได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจสภาพหรือสภาวะของมนุษย์ในปัจจุบัน สืบค้นเข้าไปถึงความเครียด ความกดดัน ความรู้สึกที่ไร้ความสุขของมนุษย์ในสังคม ศึกษาค้นหาเข้าไปถึงต้นตอ สาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกเหล่านั้นว่ามีที่มาจากสิ่งไหนบ้าง พร้อมทั้งพยายามที่จะสื่อสารให้กับผู้คนในสังคม หรือผู้ที่ชมงานได้รับรู้ถึงสภาวะของจิตใจและการกระทำของตนเองและบุคคลรอบข้าง ทั้งสิ่งที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกกระทำ เพื่อให้เข้าไปสู่การทบทวนหรือตระหนักรู้จุดประกายให้กล้าที่จะเดินออกจากวงจรที่บีบบังคับให้ต้องทำในสิ่งที่ไม่ใช่ความต้องการของตนเอง คาดหวังที่จะเป็นจุดเริ่มต้นในการนำสิ่งที่รู้สึกพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์ ออกแบบชีวิตของตนเองให้มีความสุขและมีคุณค่าเพิ่มพูนให้ทั้งตนเองและผู้รอบข้าง

สมมุติฐานของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้เป็นการนำเสนอแนวความคิดและความรู้สึกถึงสภาวะของอิสรภาพทั้งในสังคมภายในและสังคมภายนอก ผ่านสัญลักษณ์ทางวัตถุ (object) ต่าง ๆ ที่นำเสนอในเชิงอุปมาที่ชวนให้วิเคราะห์ด้วยประสบการณ์และความรู้สึกส่วนบุคคลในการตีความ ให้นำไปสู่จุดเริ่มต้นในการค้นหาอิสรภาพเพื่อการหลุดพ้นจากความกลัวภายในจิตใจของตนเอง

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สื่อสารถึงสภาวะของอิสรภาพที่ถูกกดขี่และบีบบังคับให้เลือกในสิ่งที่ไม่ต้องการ สิ่งนั้นเป็นเพียงแค่อิสรภาพอันหลอกลวงและไม่เที่ยงแท้ เป็นอิสรภาพที่ถูกขังเย็บให้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดและการเพ่งเล็ง ทุกสิ่งล้วนหลอกล่อให้มนุษย์ติดกับดักและเชื่อว่าตนเองต่างได้รับสิทธิอันสมควร นำเสนอตัวเลือกให้รู้สึกคล้ายว่าได้เลือกสรรทุก ๆ สิ่งทุก ๆ อย่างด้วยตนเอง แต่นั่นเป็นเพียงแค่เปลือกของการถูกกำหนดและควบคุมการแสดงออกของมนุษย์โดยไม่ทันได้สังเกตหรือรู้สึกตัว ซึ่งต่างจากอิสรภาพอันแท้จริงโดยสิ้นเชิง อิสรภาพที่แท้จริงต่างต้องอดมไปด้วยความคิดอันอิสระและสมเหตุสมผล

ขอบเขตด้านรูปแบบ

สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ 2 มิติ ในรูปแบบเหมือนจริง (realistic) ผสมผสานกับรูปแบบเหนือจริง (surrealistic) ผ่านรูปแบบของงานศิลปะแบบอุปมาอุปไมย โดยสื่อสารผ่านวัตถุเชิงสัญลักษณ์ในไวยากรณ์แบบอุปมาอุปไมย เป็นภาพของวัตถุสิ่งของที่ผสมผสานกับใบหน้าของมนุษย์ ที่ถูกจัดวางหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุทางความคิดอื่น ๆ และอยู่ภายในพื้นที่สมมุติที่ถูกกำหนดมาอย่างละเอียด เพื่อให้สื่อสารความหมายได้อย่างครบถ้วนที่สุด

ขอบเขตด้านเทคนิค

สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ผ่านกระบวนการภาพพิมพ์หิน (lithograph) ซึ่งใช้การวาดเส้นและกระบวนการทางเทคนิคต่าง ๆ บนแม่พิมพ์เพลทอลูมิเนียม (aluminum plate) ด้วยการสร้างน้ำหนักอ่อน - แก่ เส้น สี พื้นผิว ที่กลมกลืนและแตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงสัจจะของวัตถุ เพื่อที่จะสื่อสารให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องการในด้านเนื้อหาและด้านความรู้สึกให้ผสมผสานกันอย่างกลมกลืน

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

Lithograph	ภาพพิมพ์หินหรือภาพพิมพ์ผิวราบ เป็นภาพพิมพ์ประเภทหนึ่งที่ใช้สร้างค่าน้ำหนักและรายละเอียดของพื้นผิว จากการใช้วัสดุที่มีส่วนผสมของไขในรูปแบบต่าง ๆ และเขียนลงบนแม่พิมพ์ที่เป็นหินปูนหรือเพลทอลูมิเนียม โดยใช้หลักการของการไม่เข้ากันของน้ำและน้ำมัน เป็นหลักการในกระบวนการพิมพ์ผลงานลงบนกระดาษ
Aluminum Plate	แผ่นอลูมิเนียมที่ใช้เป็นแม่พิมพ์หรือสื่อกลางในการทำกรรมวิธีทางภาพพิมพ์ มีลักษณะเป็นแผ่นบาง สีออกเทา และมีพื้นผิวคล้ายกับกระดาษทรายละเอียด
Solid	กระบวนการทางภาพพิมพ์หินที่ใช้สร้างค่าน้ำหนักแบบเรียบแบนในบริเวณแม่พิมพ์ที่ไม่ได้กั้นไว้ด้วยกาวกระดาษ
Tusche	หมึกไขต้องใช้ร่วมกับตัวทำละลายที่ต่างชนิดกัน เช่น น้ำเปล่าในอุณหภูมิต่าง ๆ น้ำมันชนิดต่าง ๆ เช่น น้ำมันทินเนอร์หรือน้ำมันสน ส่งผลให้เกิดพื้นผิวที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยผสมในอัตราส่วนที่อ่อนแก่ตามต้องการ
Offset color	ชนิดของสีหรือหมึกพิมพ์สีต่าง ๆ ที่มีส่วนผสมของไข ใช้สำหรับในกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์
Texture	พื้นผิวที่เกิดจากการใช้วัสดุไขในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งชนิดเปียกและแห้ง โดยการเขียนสร้างน้ำหนักอ่อนแก่หรือการใช้ฟู่กันระบาย
Realistic	รูปแบบศิลปะที่เน้นการแสดงออกแบบเหมือนจริงตามที่ตาเห็น
Surrealistic	รูปแบบศิลปะที่เน้นการแสดงออกทางจินตนาการที่เหนือจากความจริง

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคม ผู้คนรอบข้าง ผลงานศิลปกรรมหรือปรัชญาต่าง ๆ โดยมีเจตนาที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อสัมผัสถึงผลของการแสดงออกทางศิลปะ รวมถึงเป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาต่อยอดผลงานสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นระบบและชัดเจนในสิ่งที่จะแสดงออก โดยสามารถแบ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ด้านหลัก คือ อิทธิพลจากสภาพสังคม บ้านเมืองและผู้คนในปัจจุบัน อิทธิพลจากแนวความคิดทางปรัชญา และอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม ดังต่อไปนี้

อิทธิพลจากสภาพสังคมบ้านเมืองและผู้คนในปัจจุบัน

เนื่องด้วยข้าพเจ้าได้ติดตามสื่อข่าวสารในปัจจุบันทั้งในสื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารทางโซเชียลมีเดีย ทางโทรทัศน์และผู้คนรอบข้าง ข้าพเจ้ายังได้สังเกตพฤติกรรมตอบโต้ (reaction) และการแสดงความคิดเห็น (comment) ทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งเปรียบได้กับสังคมเสมือนจริงของผู้คนในปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงได้เห็นว่าโลกในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยและทัศนคติในเชิงลบ ก่อให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งตั้งแต่ระดับน้อยไปจนถึงระดับรุนแรงจนถึงแก่ชีวิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระเทือนถึงจิตใจของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก เหตุที่ข้าพเจ้ารู้สึกเช่นนี้เป็นเพราะข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีมนุษย์ในสังคมถูกชักจูงด้วยความรู้สึกของการมีพลังอำนาจที่จะทำอะไรก็ได้ตามต้องการ แสดงออกเป็นคำพูดและความคิดที่ไม่ผ่านการไตร่ตรอง ควบคู่กับมนุษย์มีอิสรภาพมากเกินไปจนเกินสมดุล แต่แท้จริงแล้วข้าพเจ้ากลับรู้สึกว่ามีมนุษย์ได้ติดอยู่กับดักของสิ่งที่ถูกยึดเย็บให้คิดให้เป็น สิ่งนี้เป็นกับดักของความหลงผิด ความยึดมั่นถือมั่นจนสูญเสียความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ถึงเหตุผลหรือสิ่งที่เป็นเหตุเป็นผล จนทำให้เกิดอารมณ์ทางลบและแสดงออกด้วยสัญชาตญาณดิบของมนุษย์โดยไม่คิดให้รอบคอบ ยกตัวอย่างเช่น ข่าวจาก Vogue Paris ได้โพสต์รูปภาพรองเท้าคู่หนึ่งจากแบรนด์ Dsquared2 ในงาน Spring / Summer 2019 Fashion Weeks ที่มีแถบคาดรองเท้าที่ใช้สีคล้ายธงชาติของประเทศไทย ก่อให้เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างสูงสำหรับคนไทยบางส่วน ที่แสดงความคิดเห็นเชิงลบและไม่พอใจอย่างรุนแรง จนปัญหาเริ่มขยายวงกว้าง ผู้คนแตกแยกเป็นสองฝั่งสองฝ่าย ทุกคนต่างคำทอ ว่าร้าย เหยียดหยามฝ่าย

ตรงข้าม ซึ่งมันแสดงให้เห็นถึงวิถีภาวะของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างชัดเจน จากประเด็นนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่กำลังเกิดขึ้นและค่อย ๆ ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมปัจจุบัน (ข่าวสด 2561)

ด้วยประเด็นเหล่านี้ ซึ่งข้าพเจ้าได้พบเห็นและสังเกตมาโดยตลอดในสังคมไทย ความยึดมั่นถือมั่น ความไว้ถรกระและความคิดที่เอาตนเองเป็นใหญ่ ส่งผลให้ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจที่ต้องการจะใช้ประเทศไทยเป็นวัตถุเชิงสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการสื่อแสดงออกถึงแนวความคิดในผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า ซึ่งประเทศไทยนั้นสามารถที่จะสะท้อนสภาพของสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 1 รองเท้าส้นสูงที่เป็นประเด็นถกเถียงในโซเชียมมีเดีย

ที่มา: https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_1681011 , เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2561

ความเป็นมาของธงชาติไทย

ธงชาติไทย หรือเรียกได้อีกอย่างว่า ธงไตรรงค์ มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้าง 2 ส่วน ยาว 3 ส่วน ประกอบด้วยสี 3 สี คือ สีน้ำเงินขาบ สีแดงและสีขาว มีลักษณะเป็นแถบสี 5 แถบ เริ่มจากแถบตรงกลางสีน้ำเงินขาบ ซึ่งมีสัดส่วนเป็น 2 เท่าของแถบสีอื่น และเรียงออกไปเป็นแถบสีขาว และแถบสีแดงอยู่นอกสุดตามลำดับ โดยความหมายสำคัญของธงไตรรงค์นั้นหมายถึง สถาบันที่สำคัญของประเทศไทย ทั้ง 3 สถาบัน นั่นคือ แถบสีน้ำเงินขาบ (เป็นชื่อสีโบราณของไทย ซึ่งเป็นสีน้ำเงินเข้มเจือม่วง) แทน สถาบันพระมหากษัตริย์ แถบสีแดง แทน สถาบันชาติ และ แถบสีขาว แทน สถาบันศาสนา

ธงชาติไทยนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของความเป็นไทย ความหมายแสดงถึงเอกราชอธิปไตยของไทย รวมทั้ง 3 สถาบันคือ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ธงชาติจึงเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ ต้องได้รับความเคารพเป็นอย่างสูง และยังเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวที่สำคัญของคนในชาติที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีปรองดองและความเป็นปึกแผ่นของประเทศชาติ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงออกแบบธงไตรรงค์และพระราชทานเป็น ธงชาติไทย เพื่อให้ประชาชนชาวไทยใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย ซึ่งประกาศใช้เป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติธงครั้งที่ 2 ในวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2460 (พิมพ์งานทรูปลูกปัญญา 2557)

ภาพที่ 2 ธงชาติไทย

ที่มา: <http://www.trueplookpanya.com/learning/detail/29802/042457>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม

อิทธิพลจากแนวความคิดทางปรัชญา

อีริค ฟรอมม์ (Erich Fromm)

“Modern man lives under the illusion that he knows “what he wants”, while he actually wants what he is supposed to want.”

Erich Fromm , Escape from freedom

“คนสมัยใหม่ใช้ชีวิตอยู่ภายใต้ความหลงเชื่อว่า เขารู้ว่าเขาต้องการอะไร, ขณะที่สิ่งที่เขาต้องการจริง ๆ คือสิ่งที่เขาเชื่อว่าสังคมคาดหวังให้เขาต้องการ”

อีริค ฟรอมม์,หนีไปจากเสรีภาพ

อีริค ฟรอมม์ เป็นนักจิตวิเคราะห์เชื้อสายเยอรมัน ที่ภายหลังได้โอนสัญชาติเป็นอเมริกัน ฟรอมม์มีแนวความคิดที่สำคัญ คือ การทำความเข้าใจรากลึกของพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเขาเชื่อว่าปัจจัยทางสังคมภายนอก จากทั้ง เศรษฐกิจ การเมืองและประวัติศาสตร์ ล้วนส่งผลต่อสภาวะของบุคคลแต่ละคน เปรียบอีกแบบหนึ่งได้ว่าสภาพสังคมเป็นอย่างไรย่อมส่งผลให้ผู้คนให้เป็นเช่นนั้นด้วย

ฟรอมม์ เสนอความคิดที่ว่า โลกนั้นกำลังเดินหน้าไปสู่สังคมที่มีเสรีภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ และฟรอมม์ก็มองว่า เสรีภาพนั้นไม่ได้มีแต่ข้อดี แต่อีกด้านหนึ่งคือผลลบที่ตามมาด้วย มนุษย์เป็นสัตว์ที่ไร้เหตุผลและผลเป็นสำคัญในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ใช่สัญชาตญาณตามธรรมชาติ ดังนั้นยิ่งผ่านไปมนุษย์ก็ยิ่งออกห่างจากธรรมชาติ เป็นอิสระและไม่ได้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติ เห็นห่างออกไปเรื่อย ๆ จนมนุษย์ได้กลายเป็นสัตว์ที่โดดเดี่ยวและอ้างว้าง เพื่อแลกกับสิ่งนั้น มนุษย์กลับได้รับเสรีภาพที่เพิ่มมากขึ้น แต่นั่นกลับไม่ใช่เสรีภาพที่แท้จริง แต่เป็นเสรีภาพที่ถูกครอบงำด้วยการสอนสั่ง ค่านิยม ระเบียบกฎเกณฑ์ จากผู้ที่มีอำนาจ สุดท้ายคือมนุษย์โดนหลอกให้เชื่อว่ามีเสรีภาพจริง ๆ เสรีภาพที่จะเลือก ทั้งความคิด จิตใจ การตัดสินใจ แต่การแสดงออกกลับโดนครอบงำด้วยสิ่งอื่น โดยไม่กล้าจะออกนอกกรอบที่ถูกกำหนดมา และติดกับดักของคำว่า “เสรีภาพ” (อีริค ฟรอมม์ 2530)

ฟรอมม์ได้เสนอหนทางรักษาเยียวยามนุษย์ เพื่อถึงความหมายในการใช้ชีวิตของมนุษย์ กลับมาจากความโดดเดี่ยว ด้วยรูปแบบใหญ่สองประการ คือ การย้อนกลับไปผสานกับคนอื่น ๆ อีก ครั้ง สัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การแสดงความรู้สึกอย่างจริงใจ โดยไม่ละทิ้งเอกลักษณ์ส่วนตัว กลับไปเป็นสังคมที่มีแต่ความไว้นื้อเชื่อใจ พี่น้อง พวกพ้อง ครอบครัว แต่อีกประการหนึ่งคือการสร้างความมั่นคงด้วยการละทิ้งเสรีภาพ ละทิ้งเอกลักษณ์ส่วนตัว แต่เอาตนเองไปหลอมรวมกับบางสิ่งที่ใหญ่กว่าจนลืมเรื่องความโดดเดี่ยวและไร้ความสำคัญ

ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจจากแนวความคิดของ อีริค ฟรอมม์ ในแง่ของมุมมองในเรื่องอิสรภาพและแนวทางของการกระตุ้นเตือน เพื่อการเยียวยาให้มนุษย์ได้พบกับอิสรภาพและความสำคัญของตนเอง โดยเป็นวิถีทางที่จริงแท้และเป็นไปตามธรรมชาติ (นวกถม 2560)

โอโซ (OSHO)

โอโซ (OSHO) หรือ ภควัน ศรี ราชนิช ครูทางจิตวิญญาณชาวอินเดีย เป็นบุคคลผู้เผยแพร่แนวความคิดที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก มีหนังสือมากมาย รวมถึงมีสถานที่ปฏิบัติสมาธิที่ยังมีผู้ติดตามนับถือจนถึงปัจจุบัน โดยโอโซเผยแพร่แนวความคิดที่เกี่ยวกับการค้นหาความเป็นอิสระโดยทำทาสความเชื่อและขบถเดิม ๆ รวมถึงไม่ยึดติดกับสิ่งใดหรือศาสนาใดโดยเฉพาะเจาะจง โอโซได้สร้างและคิดค้นวิธีการทำสมาธิที่แตกต่างจากวิธีปฏิบัติที่เคยเป็นมา โดยแนวความคิดสำคัญคือความกล้าหาญที่จะแสวงหาเส้นทางของตนเองโดยการตั้งคำถาม สืบถาม แล้วก็ปฏิเสธความเชื่อต่าง ๆ ที่ครอบงำอยู่ โอโซได้เคยกล่าวไว้ว่า

“อิสรภาพเป็นสิ่งอันตราย มันทำให้ท่านรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย ท่านอาจรู้สึกปลอดภัยกว่าถ้าได้เดินตามฝูงชน ฝูงชนจะช่วยปกป้องท่าน เพราะว่าการปรากฏตัวของคนหมู่มากทำให้ท่านไม่ได้ยึดตามคำพังและท่านไม่หลงทางแน่นอน ความมั่นคงที่วันนี้แท้จริงแล้วมันได้ทำให้ท่านหลงทางไปแล้ว เพราะความมั่นคงทำให้ท่านไม่คิดจะค้นหา เมื่อท่านไม่ค้นหา ท่านก็ไม่เคยคิดจะตั้งคำถาม และความเป็นจริงก็ไม่เคยปรากฏ” (โตมร สุขปรีชา and นีวกลม 2559)

ถึงแม้โอโซจะมีแบบแผนและแนวความคิดที่ค่อนข้างรุนแรงและสุดโต่ง จนเกิดเป็นกระแส 2 ขั้ว ทั้งผู้ที่ชื่นชม หลงใหล ติดตามเป็นสาวกมากมาย แต่กระแสด้านเชิงลบก็มีอย่างมหาศาล ผู้คนกล่าวหาเขาว่าเป็นนักต้มตุ๋นหลอกลวงผู้คน แต่ข้าพเจ้ารู้สึกเชื่อในหลักการและชื่นชอบความคิดในแง่ของการ ทำทาส วิพากษ์วิจารณ์ ขบถธรรมเนียมดั้งเดิม เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามและหลุดพ้นออกไปจากกรงขังทางความคิดแบบเดิม ๆ ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าเป็นหลักสำคัญที่ทุก ๆ คนสมควรที่จะมีเพื่อการค้นหาตัวตนและสาระของชีวิตที่แท้จริง (OSHO 2557)

อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม

โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi)

ศิลปินภาพพิมพ์หิน (lithograph) ชาวญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียง ได้รับรางวัลและมีการแสดงผลงานมากมายหลายแห่งทั่วโลก ผลงานมีความโดดเด่นในด้านเทคนิคกระบวนการและความเหมือนจริง (Realistic) ของผลงาน โดย โซโนะยามะ สร้างผลงานในรูปแบบหุ่นนิ่ง (still life) ที่มีวัตถุต่าง ๆ หลากหลายชนิดเป็นสื่อสัญลักษณ์ โดยผลงานของเขาแบ่งออกเป็นชุดผลงาน (series) ที่ใช้วัตถุ (object) หลากหลายชนิดแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผลงานชุด “d’encres” และ “Sortie de Couleur” ที่ใช้กระป๋องหมึกพิมพ์เป็นสื่อกลางในการแสดงออก โดยใช้กระป๋องหมึกพิมพ์จัดวางในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระป๋องบุบที่มีหมึกพิมพ์เลอะเกรอะกรัง หรือกระป๋องหมึกพิมพ์ที่ถูกแช่อยู่ในน้ำที่เต็มไปด้วยฟอง ส่วนผลงานอีกชุดหนึ่งชื่อว่า “Signe” เป็นชุดผลงานที่ใช้ผ้าขาวก๊วยผ้าปูเตียงที่ยับย่นเป็นวัตถุหลักในการแสดงออก ผ้าขาวผืนใหญ่ได้ถูกจัดวางในพื้นที่ที่มีแสงสาดส่องลงมาในองค์ประกอบและมุมมองที่แตกต่างกัน ภายใต้บรรยากาศที่ดูมืดสลัว

ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลมาจากผลงานศิลปกรรมของโซโนะยามะ ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์หินในลักษณะเหมือนจริง มีความสมบูรณ์และใส่ใจในรายละเอียดเป็นอย่างสูง เทคนิควิธีการสร้างค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สำคัญอย่างริ้วรอยยับของผ้า หรือรายละเอียดการสร้างรูปของฟองจากผงซักฟอก รวมถึงวิธีการที่ใช้ในสื่อสารแนวความคิดผ่านสัญลักษณ์ทางวัตถุ โดยข้าพเจ้าได้หยิบยืมองค์ประกอบบางส่วนในผลงานมาหลอมรวมและสร้างสรรค์ใหม่ ในแนวทางที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ภาพที่ 3 ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi)

ชื่อผลงาน “Sortie de Couler – D”

ขนาด : 63.4 x 94.8 ซม.

เทคนิค : ภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้าง : 1990

ที่มา: <http://www.harumi-sonoyama.com/works-sortie-e.html>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2561

ภาพที่ 4 ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi)

ชื่อผลงาน “Sortie de Couler – I”

ขนาด : 87 x 64 ซม.

เทคนิค : ภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้าง : 1995

ที่มา: <http://www.harumi-sonoyama.com/works-sortie-e.html>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2561

ภาพที่ 5 ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi)

ชื่อผลงาน “ Signe - X”

ขนาด : 56.5 x 69.5 ซม.

เทคนิค : ภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้าง : 2016

ที่มา: <http://www.harumi-sonoyama.com/works-signe-e.html>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2561

ภาพที่ 6 ภาพผลงาน โซโนะยามะ ฮารุมิ (Sonoyama Harumi)

ชื่อผลงาน “ Signe - Q”

ขนาด : 64 x 70.5 ซม.

เทคนิค : ภาพพิมพ์หิน

ปีที่สร้าง : 2013

ที่มา: <http://www.harumi-sonoyama.com/works-signe-e.html>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2561

ผลงานชื่อ “Nations” ของ เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha)

เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha) เป็นศิลปินร่วมสมัยชาวอินเดีย เขาทำงานศิลปะในหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น จิตรกรรม (painting) ประติมากรรม (Sculpture) และศิลปะแบบจัดวาง (Installation art) ผลงานของเขาพูดถึงประสบการณ์และชีวิตที่ ไมซอร์ (Mysore) ทางตอนใต้ของอินเดีย ซึ่งเป็นสถานที่ซึ่งเขาเติบโตและอาศัยอยู่ งานของเขาสะท้อนถึงวัฒนธรรม สังคม การเมือง เศรษฐกิจ รวมถึงประเด็นความเป็นไปของโลก

ผลงานที่ชื่อว่า “Nations” เป็นผลงานจัดวาง (installation art) ที่สร้างเมื่อปี ค.ศ. 2007 โดยผลงานประกอบไปด้วย จักรเย็บผ้าจำนวน 192 ตัวที่กำลังเย็บธงชาติของประเทศต่าง ๆ ไม่ซ้ำกัน โดยธงชาติแต่ละผืนเป็นธงชาติที่เขียนสีด้วยมือและมีเส้นด้ายโยงใยอยู่ทั่วทุกบริเวณ ถูกจัดวางตั้งแต่มุมล่างขึ้นไปสู่ด้านบนจนเต็มทั่วทั้งบริเวณพื้นที่แสดงงาน ผลงานชิ้นนี้พูดถึงประเด็นของการใช้แรงงานต่างด้าว ความต้องการที่สูงขึ้นของตลาดเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันและประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับผู้คน รวมไปถึงความเกี่ยวโยงของทุกประเทศที่อยู่ภายใต้ The United Nations

ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจในแง่ของรูปแบบ การใช้วัตถุอย่างธงชาติมาใช้ ในแง่มุมของศิลปะและการจัดวาง รวมถึงประเด็นและวิธีการในการสื่อสารแนวความคิดที่แสดงมุมมองต่อสังคมในโลกปัจจุบันอย่างเป็นสากล ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ชมงาน ก่อให้เกิดการสะท้อนสภาพของสังคมเพื่อให้เห็นความเป็นจริงของโลกมนุษย์ ที่ประกอบด้วยหลากหลายแง่มุมที่อาจจะไม่เคยรับรู้หรือสัมผัสมาก่อน

ภาพที่ 7 ภาพผลงาน เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha)

ชื่อผลงาน “ Nations”

เทคนิค : Installation

ปีที่สร้าง : 2007

ที่มา: <http://sharjahart.org/sharjah-art-foundation/projects/nations>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม

2561

ภาพที่ 8 ภาพผลงาน เอ็น เอส ฮาร์ชา (N. S. Harsha)

ชื่อผลงาน “ Nations”

เทคนิค : Installation

ปีที่สร้าง : 2007

ที่มา: <http://sharjahart.org/sharjah-art-foundation/projects/nations>, เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม

2561

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

การทำงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้ามีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนหลัก ๆ คือ ประเด็นของเนื้อหา รูปแบบผลงานและเทคนิควิธีการ ข้าพเจ้าจึงต้องผนวกทั้ง 3 ส่วนนี้ให้สนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้หัวข้อ “สภาวะจำลองของอิสรภาพ” ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับเนื้อหาเป็นอันดับแรก การทำงานของข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องเริ่มด้วยความชัดเจนในแง่ของเนื้อหา และเรื่องราวที่ต้องการที่จะนำเสนอ แล้วจึงคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง ค้นหารูปแบบและกลวิธีนำเสนอตัวผลงานผ่านรูปสัญลักษณ์ (object) ที่สอดคล้องความหมาย โดยให้มีความสอดคล้องกับพื้นที่ว่าง แล้วเมื่อทุกส่วนประกอบกันลงตัว จึงจะนำไปสู่วิธีการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการทางเทคนิค ภาพพิมพ์หิน (lithograph) เพื่อให้ผลงานออกมาสมบูรณ์และสามารถถ่ายทอดความคิดที่ข้าพเจ้าต้องการที่จะนำเสนอได้อย่างครบถ้วน

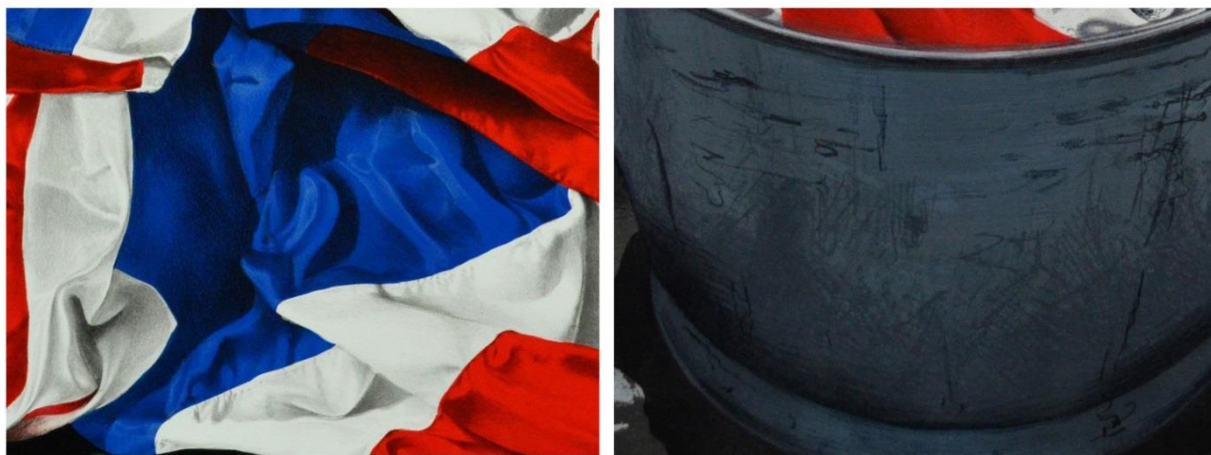
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและการประมวลความคิด

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า เริ่มจากการได้รับแรงบันดาลใจ หรือการได้ประสบกับสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็น ข่าวสารในสังคม เหตุการณ์ปัจจุบัน ประสบการณ์ที่เกิดจากการอยู่ร่วมหรือพบเห็นสิ่งต่าง ๆ บนโซเชียลมีเดีย ภาพยนตร์ หรือหนังสือ ข้าพเจ้าจึงต้องการที่จะแสดงทัศนะส่วนตนผ่านการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะภาพพิมพ์ ถ่ายทอดไปสู่ขั้นตอนของการทำแบบร่างผลงาน (sketch) โดยเริ่มจากการสำรวจหาวัตถุทางความคิดของข้าพเจ้าที่จะใช้ในการนำเสนอ โดยต้องเป็นวัตถุที่สอดคล้องด้วยความหมายที่เข้าใจร่วมกันในสังคม นำมาจัดวาง ตัดต่อ ในบริบทที่ข้าพเจ้าสมมติและจัดวางขึ้นมาในรูปแบบเหมือนจริง (realistic) และดำเนินไปสู่ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์หินที่มีคุณลักษณะอันปราณีต ละเอียดอ่อน

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์

เส้น (line)

ข้าพเจ้าใช้วิธีการวาดเส้น (drawing) ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้เส้นในการสร้างค่าน้ำหนักอ่อน - แก่ ด้วยวิธีการเขียนทับซ้อนกันทีละชั้นด้วยความปราณีต ให้เส้นมีความนุ่มนวล กลมกลื่น ผสมผสาน เกิดเป็นลักษณะผลงานแบบเหมือนจริง (realistic) แต่ในขณะเดียวกันบางส่วนก็ใช้เส้นที่มีความรวดเร็ว กระชาก แสดงอารมณ์รุนแรง ให้มีความแข็งกร้าว หยาดกระด้าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงสัจจะของวัตถุในพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น บริเวณพื้นผิวของถังอลูมิเนียม ใช้ลักษณะของเส้นที่ไม่แสดงตัวเด่นชัดเกินไป ไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึกและการเคลื่อนไหวมากนัก เหตุเพราะในงานของข้าพเจ้านั้นความเรียบ นิ่งสงบ เป็นไปตามสัจจะของวัตถุ เพื่อให้เห็นแนวความคิดเชิงสัญลักษณ์ และมีเจตนาที่จะสื่อสารความรู้สึกให้ได้ผลลัพธ์ที่ชัดเจนที่สุด

ภาพที่ 9 ภาพแสดงรายละเอียดของการใช้เส้นในผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า

สี (color)

ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า เน้นการใช้สีที่ยึดตามสีเดิมของวัตถุทางความคิด ยกตัวอย่าง เช่น ธงชาติไทย จำเป็นต้องคงเอกลักษณ์ของสีไตรรงค์ที่แสดงความเป็นชาติไทย คือ สีแดง สีน้ำเงิน และสีขาว หากสีผิดเพี้ยนอาจส่งผลให้เกิดความรู้สึกต่อวัตถุชิ้นนั้นเปลี่ยนไป และผิดจากเจตนารมณ์ที่ข้าพเจ้าต้องการจะสื่อสาร แต่วัตถุที่ประกอบกับธงชาติ ไม่ว่าจะเป็น ราวหนีบผ้าพลาสติก จำเป็นต้องใช้สีสันสดใสเพื่อที่จะแสดงถึงความเป็นพลาสติก สีสันถึงวัตถุสมัยใหม่ มีการผลิตซ้ำ มีอายุการใช้งานยืนยาวคงทน ไม่สามารถย่อยสลายได้ง่ายหรือถึงอุมิเนียมซักผ้า ซึ่งประกอบด้วยสีเงิน แสดงถึงพื้นผิวของวัตถุที่มีลักษณะมันวาว สามารถสะท้อนวัตถุที่อยู่ใกล้ แต่เสื่อมสภาพจากการใช้งานมาอย่างยาวนานจนเกิดสนิมหรือคราบสกปรกกระจายอยู่ทั่วบริเวณด้านนอกของตัวถัง

รูปทรง (form)

รูปทรงที่ข้าพเจ้าเลือกใช้คือรูปทรงที่ได้มาจากวัตถุจริง โดยนำวัตถุที่ข้าพเจ้าสนใจมาทดลองศึกษาหาความเป็นไปได้ ในการจัดองค์ประกอบเพื่อสร้างภาพร่างผลงาน โดยวัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่เป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าในชุดนี้ คือ “ธงชาติไทย” ความหมายโดยนัยยะแล้วคือ วัตถุที่เป็นผ้าที่มีความมันวาวเล็กน้อย ซึ่งข้าพเจ้าสนใจในการทับซ้อนกันของเนื้อผ้า ความโปร่งแสง พลิวไหวและร่องรอยยับย่นที่เกิดจากการพับ การสะบัด การขยี้เนื้อผ้านำมาเป็นจุดเด่นหรือเอกลักษณ์สำคัญที่ปรากฏในผลงานของข้าพเจ้า โดยธงชาติที่ประกอบด้วยสีทั้ง 3 สี เมื่อผ้าเกิดรอยยับย่นซ้อนทับกัน ก็จะสามารถสังเกตเห็นได้ถึงสีแต่ละสีที่โปร่งแสง และมองเห็นทะลุซึ่งกันและกัน เมื่อนำธงชาติมาปฏิสัมพันธ์กับรูปทรงวัตถุอื่น ๆ ก็จะเกิดความเชื่อมโยงกันอย่างน่าสนใจ อาทิเช่น ผ้าที่ถูกหนีบตากไว้ด้วยไม้แขวนผ้าพลาสติกและทิ้งชายลงมา ก็จะเห็นถึงร่องรอยการยับของผ้าที่ถูกดึงรั้งไว้ด้วยตัวหนีบผ้า ก่อเกิดเป็นรูปทรงลักษณะที่น่าสนใจ ส่วนวัตถุอีกรูปแบบที่ข้าพเจ้านำมาใช้คือ วัตถุที่มีความเป็นมวล (mass form) ข้าพเจ้าเลือกใช้วัตถุในลักษณะนี้เพราะข้าพเจ้าจำเป็นต้องนำใบหน้าของตนเองไปประกอบร่วมกับวัตถุ เช่น เตารีดผ้า โดยเลือกให้ใบหน้าของข้าพเจ้าปรากฏอยู่บนด้านที่เรียบแบนของเตารีด โดยซ้อนทับใบหน้าให้เว้าลึกลงไปในลักษณะแบบกลับค่า (negative) หรือการสอดแทรกใบหน้าของข้าพเจ้าในลักษณะ

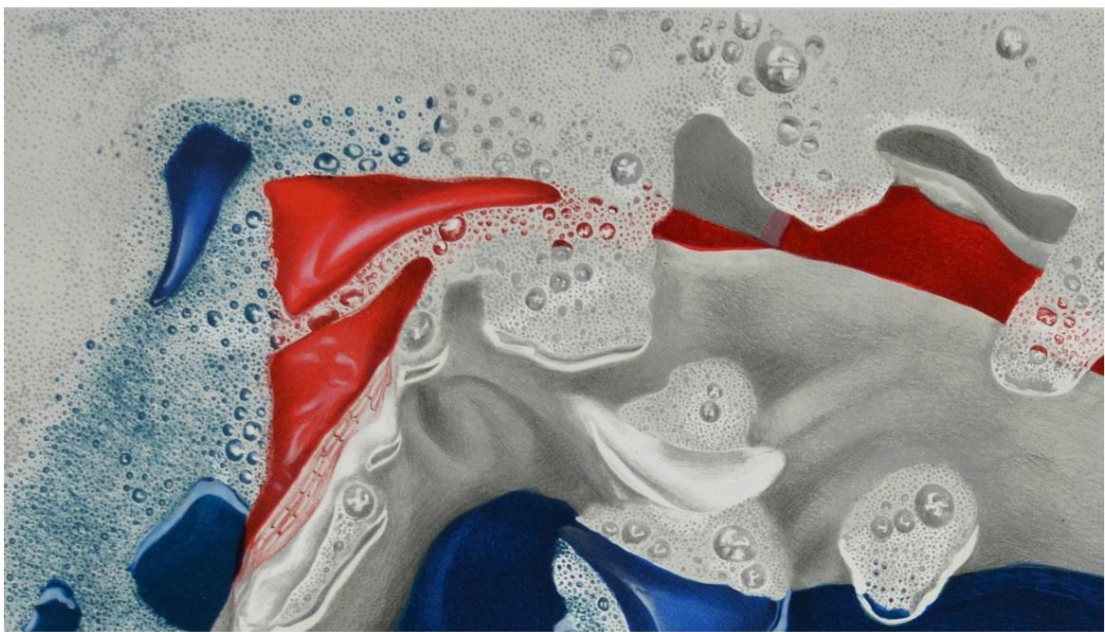
เครื่องเครียด กดดัน ลงไปบนตัวหนีบตาข่าย แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของการพุงน้ำหนักของ
ธงชาติอยู่

พื้นที่ว่าง (space)

พื้นที่ว่างภายในผลงานของข้าพเจ้า โดยส่วนมากจะมีลักษณะเป็นพื้นที่สีดำ เรียบแบน
ไม่บ่งบอกเวลาหรือสถานที่ เปรียบได้กับเป็นพื้นที่ว่างที่อยู่ภายใต้จินตนาการ อันไร้กาลเวลา
ไร้สถานที่ จุดประสงค์เพื่อขบขันให้วัตถุได้แสดงถึงความรู้สึกและเนื้อหาสาระออกมาได้อย่าง
ชัดเจน โดยพื้นที่ว่างจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้วัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้าเลือกใช้มีลักษณะ
โดดเด่นขึ้นมาและสามารถสื่อสารเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

พื้นผิว (texture)

พื้นผิวภายในผลงานของข้าพเจ้า มีลักษณะหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่
เลือกใช้ โดยแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ อาทิเช่น “ธงชาติไทย” ข้าพเจ้าเลือกสร้างพื้นผิวให้เกิด
ความรู้สึกของริ้วผ้าที่ขยับย่น และมีความมันวาวเล็กน้อย เพื่อการแสดงออกถึงสัจจะของวัตถุให้ได้
สมบูรณ์ที่สุด ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผลงาน เช่นเดียวกับ ถังอลูมิเนียมที่ต้องมีพื้นผิวมัน
วาว เกิดภาพสะท้อนสถานะแวดล้อมเข้าไป แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีร่องรอยของการใช้งาน คราบ
สกปรกที่กระจัดกระจายอยู่รอบ ๆ ตัวถัง ทั้งนี้พื้นผิวลักษณะต่าง ๆ สร้างขึ้นมาจากคุณลักษณะ
พิเศษของหมึกไฮ (tusche) เป็นร่องรอยของคราบที่กระเซ็น เกรอะกรังอยู่บนตัวถังอลูมิเนียมและ
เงาบนพื้น ด้วยวิธีการสะบัด ระบายพู่กันไปในทิศทางต่าง ๆ

ภาพที่ 10 ภาพแสดงลักษณะพื้นผิว (texture) ที่ข้าพเจ้าใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

กระบวนการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างภาพร่างผลงาน (sketch)

ผลงานสร้างสรรค์ในชุดนี้ของข้าพเจ้าแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ โดยรูปแบบแรกคือ วัตถุเชิงสัญลักษณ์ ที่ประกอบร่วมกับใบหน้าของข้าพเจ้า ด้วยวิธีการตัดต่อในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอีกรูปแบบหนึ่ง คือการใช้วัตถุนิตเดียวหรือหลายชนิด โดยไม่ต้องมีใบหน้าของข้าพเจ้าประกอบร่วมด้วย ส่งผลให้กระบวนการสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ของภาพร่าง (sketch) มีความแตกต่างในรายละเอียดเล็กน้อย

1. การคิดวิเคราะห์ เลือกใช้ สัญลักษณ์ในผลงาน

เมื่อข้าพเจ้าวิเคราะห์ถึงการเลือกใช้วัตถุในการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ได้แล้ว ข้าพเจ้าก็จะไปสรรหาวัตถุของจริงมา เพื่อเรียนรู้และทดลองหาความเป็นไปได้ในการใช้วัตถุชิ้นนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด วัตถุหลักที่ข้าพเจ้าเลือกนำมาใช้ในผลงานชุดนี้คือ ธงชาติไทย (Flag of Thailand) โดยข้าพเจ้านำธงชาติมาใช้ในหลากหลายขนาด และยังมีวัตถุอื่น ๆ ที่นำมาประกอบเพื่อสร้างความหมายและบริบทใหม่ให้กับผลงาน อาทิเช่น เตาไรต์ ตัวหนีบผ้าพลาสติก รวมถึงถ้ำน้ำลูมิเนีย

ภาพที่ 11 ภาพแสดงวัตถุเชิงสัญลักษณ์ “ธงชาติไทย”

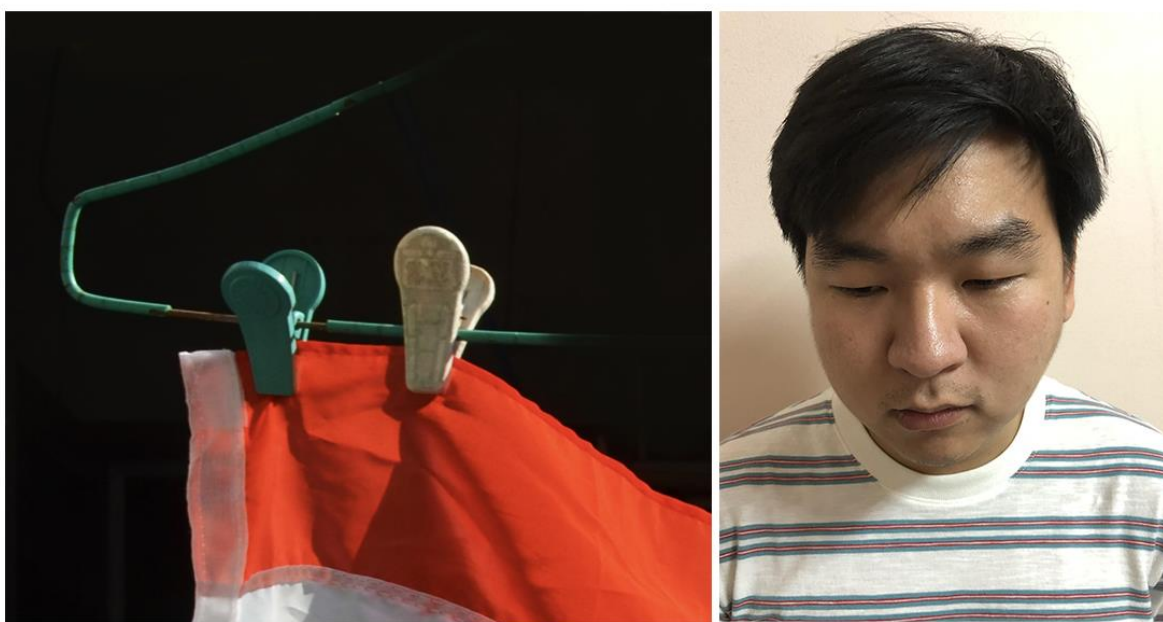

ภาพที่ 12 ภาพแสดงวัตถุเชิงสัญลักษณ์ “ราวหนีบผ้าพลาสติก”

2. การจัดองค์ประกอบ แสงเงา ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อถ่ายบันทึกภาพ

หลังจากได้วัตถุที่ผ่านการวิเคราะห์หามาแล้ว ก็เข้าสู่กระบวนการจัดวางองค์ประกอบ โดยให้ช่างชาติมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุต่าง ๆ ตามแต่เจตนาที่จะสื่อสารแนวความคิด เพื่อบันทึกภาพ และตัดต่อ ปรับสีในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ภาพร่างสมบูรณ์แบบ

2.1 ภาพร่างในรูปแบบแรก คือ การบันทึกภาพวัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่เลือกนำมาจัดวางองค์ประกอบตามรูปแบบที่คิดไว้ ใช้การจัดแสงด้วยหลอดไฟสีขาวหรือแสงธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับรูปแบบของผลงานแต่ละชิ้น อีกส่วนหนึ่งคือการบันทึกภาพใบหน้าของข้าพเจ้าในอิริยาบถและมุมมองต่าง ๆ ให้สอดคล้องไปกับวัตถุที่เลือกใช้

ภาพที่ 13 ภาพแสดงการจัดแสงเงาวัตถุต้นแบบและใบหน้าของข้าพเจ้าในบริบทที่สัมพันธ์กัน

2.2 ภาพร่างในรูปแบบที่ 2 คือภาพร่างที่นำวัตถุเชิงสัญลักษณ์มาจัดวางองค์ประกอบ แล้วทำการบันทึกภาพให้ได้มุมมอง แสง จังหวะที่ครบถ้วนและพอเหมาะพอดีกัน

ภาพที่ 14 ภาพแสดงการสร้างภาพร่าง (sketch) โดยการจัดแสงธรรมชาติกับวัตถุต้นแบบ

3. การปรับแต่งและติดปะภาพข้อมูลต้นแบบที่มีความสอดคล้อง ให้ผสานเข้ากันอย่างกลมกลืนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ในภาพร่างรูปแบบแรก นำภาพข้อมูลต้นแบบมาผสมผสานปะติดกับรูปภาพใบหน้าของข้าพเจ้า ให้ทั้งค่าน้ำหนัก แสง สี ให้กลมกลืนกันโดยสมบูรณ์ ส่วนภาพร่างแบบที่สองให้นำภาพต้นฉบับมาปรับแสง สี ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ เพิ่มหรือตัดทอนบางส่วนที่ไม่ต้องการโดยอาศัยวิธีการเขียนสี (painting) ใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยเติมแต่งให้รูปแบบตรงกับความคิดที่เจตนามากที่สุดด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

ภาพที่ 15 ภาพแสดงการปะติดภาพข้อมูลต้นแบบให้มีความสอดคล้องกัน

ภาพที่ 16 ภาพแสดงการปรับแต่งภาพข้อมูลต้นแบบให้สมบูรณ์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการภาพพิมพ์

กระบวนการภาพพิมพ์หิน (lithograph) เป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าเลือกใช้สร้างสรรค์ผลงาน เพราะเป็นเทคนิคที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกของผลงานให้เป็นไปได้อย่างตรงตามเจตนาของข้าพเจ้ามากที่สุด เนื่องจากว่าลักษณะของภาพพิมพ์หินเป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการวาดเส้น (drawing) ในการสร้างค่าน้ำหนักอ่อน - แก่ รวมถึงรายละเอียดของผลงานได้อย่างปราณีตละเอียดลออ และสามารถสร้างพื้นผิวที่หลากหลาย ทั้งแบบหยาบหรือละเอียด ด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิเช่น การควบคุมการไหลของวัสดุหรือการหยด ชูด สะบัดพู่กัน ด้วยอุปกรณ์ต่างชนิดกัน ภาพพิมพ์หินสามารถสร้างรูปแบบให้ใกล้เคียงกับรูปแบบเหมือนจริง (realistic) ที่เหมาะสมกับผลงานของข้าพเจ้ามากที่สุด

1. การขยายแบบ

เมื่อได้ภาพร่างผลงานเป็นที่พอใจและตรงตามเจตนาแล้ว ก็นำภาพร่างที่ผ่านการปรับเปลี่ยนให้เหลือเพียงแต่ลายเส้นในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ไปขยายพร้อมทั้งกลับด้านรูป (flip) ในมาตราส่วนที่ไม่คิดเฟ้น จากนั้นนำไปลอกแบบลงบนเพลทแม่พิมพ์ตามจำนวนเพลทที่กำหนดไว้ ด้วยกระดาษไขฟิล์ม เหตุที่ต้องใช้กระดาษไขฟิล์ม เนื่องจากเป็นกระดาษที่คงสภาพไม่ยืดหรือหด ทำให้ลายเส้นที่ลอกแบบลงไปยังบนเพลทแม่พิมพ์ไม่คลาดเคลื่อน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพื่อให้งานมีคุณภาพเท่าเทียมกัน ในกระบวนการพิมพ์ที่ซับซ้อนลงบนกระดาษที่มีจำนวนมากกว่า 1 ครั้ง

ภาพที่ 17 ภาพแสดงการปรับภาพร่างต้นแบบเพื่อการร่างลายเส้นลงบนเพลทแม่พิมพ์

2. การเตรียมเพลทแม่พิมพ์อลูมิเนียม (aluminum)

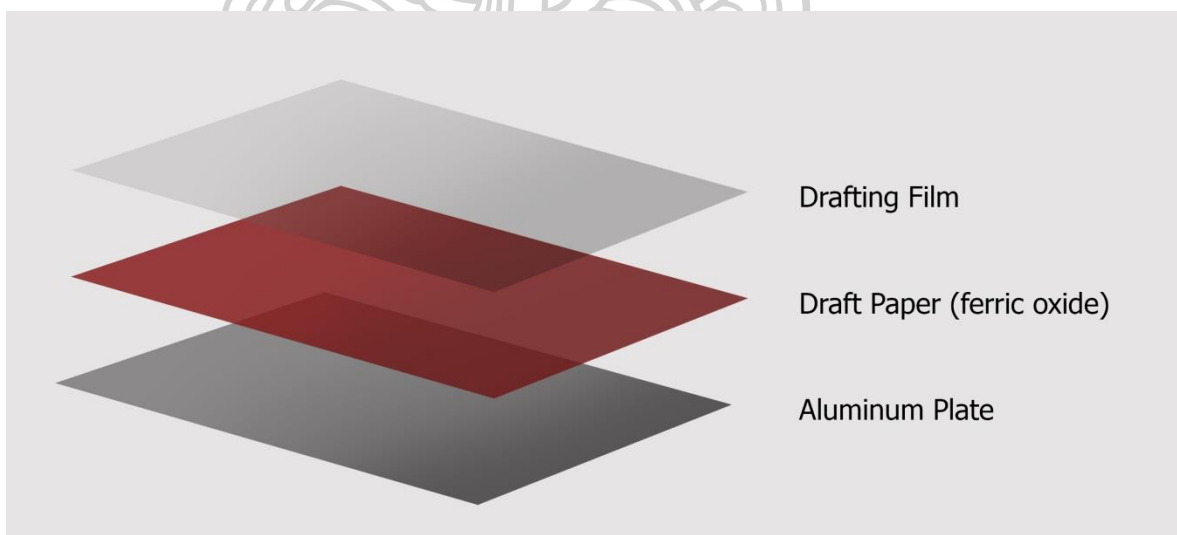
แม่พิมพ์เพลทอลูมิเนียมที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานมี 2 ขนาด ซึ่งก็คือขนาดเล็ก 25 x 36 นิ้ว (63.5 x 91.44 ซม.) และขนาดใหญ่ 36 x 44 นิ้ว (91.44 x 111.76 ซม.) โดยผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าได้ใช้เพลทขนาดใหญ่ในผลงานทุกชิ้น ในส่วนของขั้นตอนเตรียมเพลทแม่พิมพ์ก่อนการใช้งาน จำเป็นต้องผ่านการทำความสะอาดด้วยกรดกำมะถันเจือจาง (sulfuric acid) ในอัตราส่วน กรด 2 ออนซ์ (Oz.) ต่อน้ำเปล่า 20 ลิตร ผสมให้เข้ากัน โดยใช้เศษผ้าขาวชนิดเนื้อนุ่ม ล้างวนบนเพลทแม่พิมพ์ เพื่อล้างคราบเขม่าสกปรกออก แล้วล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด เสร็จแล้วจึงนำไปพักตากไว้ให้แห้งเพื่อใช้งานต่อในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 18 ภาพแสดงการทำความสะอาดเพลทแม่พิมพ์ก่อนการใช้งาน

3. การสร้างผลงานด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ ลงบนแม่พิมพ์

นำเพลทแม่พิมพ์ที่สะอาดแล้ว มาทำการลอกลายเส้นลงไปบนเพลทแม่พิมพ์ ด้วยกระดาษลอกลายที่มีกรรมวิธีทำที่เฉพาะ โดยการนำผงสนิมเหล็ก (ferric oxide) มาผสมกับแอลกอฮอล์แล้วทาเคลือบลงบนกระดาษปรีฟสีขาวให้ทั่วแล้วจึงรองนแห้ง หลังจากแห้งแล้วจึงปิดผงสนิมเหล็กส่วนเกินที่ไม่ต้องการออกไป จึงนำมาใช้เป็นกระดาษลอกรูปได้ โดยนำกระดาษลอกรูปมารองอยู่ระหว่างเพลทแม่พิมพ์และกระดาษไขฟิล์ม แล้วจึงใช้ปากกาถูกลิ้นมาร่างรูปลงไปตามเส้นในรูปแบบ ทำซ้ำกันเป็นจำนวนตามเพลทแม่พิมพ์ที่กำหนดไว้ เรียบร้อย แล้วก็จะได้เพลทแม่พิมพ์ที่มีลายเส้นสีแดงเป็นขอบเขตในการเขียนน้ำหมึกไขลงบนเพลทแม่พิมพ์ โดยทั้งสองด้านของเพลทแม่พิมพ์จำเป็นต้องทำสัญลักษณ์เป็นลักษณะตัว T (T-bar) ในด้านหนึ่ง และเป็นเส้นตรงในอีกด้านหนึ่ง เพื่อในกระบวนการพิมพ์งานแล้ว จะได้ทราบตำแหน่งที่ใช้ในการวางกระดาษให้อยู่ในตำแหน่งเดียวกันทั้งหมด เมื่อถอดแบบลงบนแม่พิมพ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำกาวกระถินบริสุทธิ์ (pure gum) มาเคลือบบริเวณที่ไม่ได้ใช้งาน อาทิเช่น ส่วนของขอบที่อยู่นอกตัวผลงาน เพื่อป้องกันรักษาให้ผลงานสะอาดเรียบร้อยในกระบวนการพิมพ์งาน

ภาพที่ 19 ภาพแสดงตัวอย่างการวางกระดาษลอกลายและกระดาษไขฟิล์มบนเพลทแม่พิมพ์สำหรับการลอกลายเส้น

ภาพที่ 20 ภาพแสดงการลอกถ่ายเส้นของภาพร่างผลงานลงไปบนเฟลทแม่พิมพ์ด้วยปากกาถูลิ้น

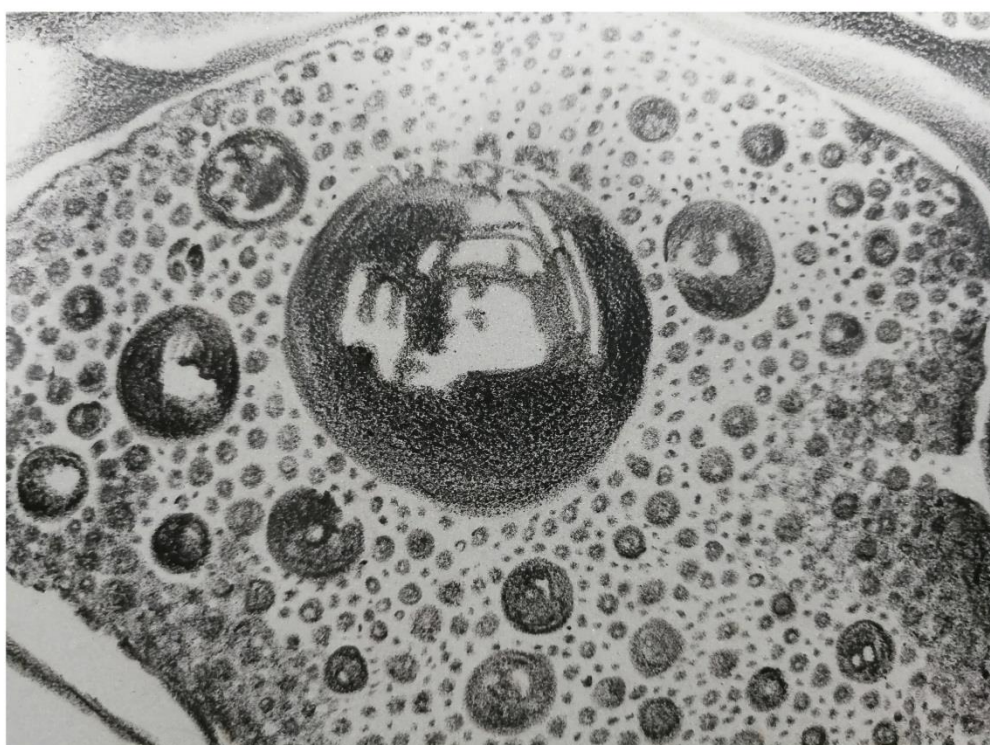
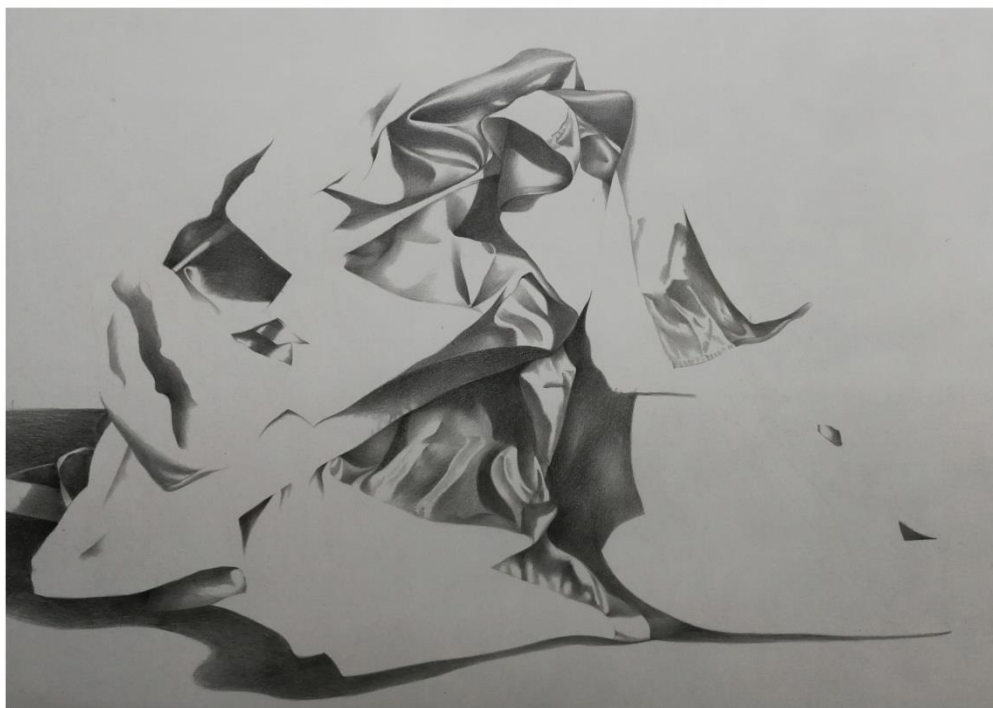
จากนั้นจึงใช้ดินสอไขตราม้า (Horse No.1818) มาใช้วาดเส้นสร้างค่าน้ำหนักอ่อน – แก่ บนแม่พิมพ์ ตามแต่ละเพลทที่กำหนดไว้ โดยต้องแปรค่าน้ำหนักจากสี ให้เป็นน้ำหนักขาวดำ ทั้งนี้สามารถใช้วัสดุอื่น ๆ ในการสร้างค่าน้ำหนักได้ เช่น ปากกาเคมี (permanent marker) หรือน้ำมันวานิชสีดำในการเขียนน้ำหนักทึบ สเปรย์ดำชนิดเงาในการสร้างน้ำหนักแบบฟุ้งกระจาย หมึกไข (tusche) ใช้ผสมน้ำหรือน้ำมันเป็นตัวละลายสำหรับใช้สร้างพื้นผิว (texture) โดยสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ในการสร้างพื้นผิวไม่ว่าจะเป็นการระบายหมึก หยดหมึก สะบัดหมึก หรือควบคุมทิศทางกรไหลเพื่อให้ได้ค่าน้ำหนักและพื้นผิวที่ตรงกับเจตนามากที่สุด

ภาพที่ 21 ภาพแสดงอุปกรณ์สำหรับการเขียนไข “ดินสอไขตราม้า (Horse No.1818)”

ภาพที่ 22 ภาพแสดงการวาดเส้นสร้างค่าน้ำหนักอ่อน - แก่ลงบนเพลทแม่พิมพ์

ภาพที่ 23 ภาพแสดงการสร้างค่าน้ำหนักในรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 24 ภาพแสดงอุปกรณ์สำหรับสร้างพื้นผิว “หมึกไข (tusche)”

ภาพที่ 25 ภาพแสดงการละลายหมึกไข (tusche) ด้วยตัวทำละลายประเภทต่าง ๆ

ภาพที่ 26 ภาพแสดงการสร้างพื้นผิว (texture) ด้วยหมึกไข (tusche)

4. การเคลือบขาว

เมื่อทำการเขียนแม่พิมพ์ด้วยวัสดุไขมันได้ค่าน้ำหนักที่ต้องการแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำแป้งฝุ่น (talcum) มาลูบเบา ๆ ให้ทั่วทั้งเพลทแม่พิมพ์เพื่อการดูดซับความชื้นให้หมดไป ก่อนเข้าสู่กรรมวิธีการเคลือบขาว หลังจากลงแป้งฝุ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงใช้กาวกระถินบริสุทธิ์ (pure gum) ในการเคลือบผิวหน้าเพลทบาง ๆ โดยลงกาวให้ทั่วทั้งเพลทแม่พิมพ์ จากนั้นจึงใช้ฟองน้ำจากเส้นใยพืชที่หมาดน้ำมาลูบกาวที่เคลือบออกประมาณ 3 – 4 รอบ ในทิศทางสลับแนวตั้งและแนวนอน กรรมวิธีนี้ก็เพื่อให้กาวที่เคลือบอยู่บางที่สุด

การเคลือบขาวมีจุดประสงค์สำคัญก็เพื่อให้รายละเอียดไขที่สร้างไว้บนแม่พิมพ์ติดแน่นอยู่บนเพลทแม่พิมพ์ ส่งผลดีต่อกระบวนการพิมพ์ให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพและรายละเอียดสวยงาม โดยหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเคลือบขาวแล้ว ทิ้งให้กาวแห้งสนิทและรออย่างต่ำ 6 ชั่วโมง ถึงจะดำเนินไปสู่ขั้นตอนการกัดกรดต่อไป

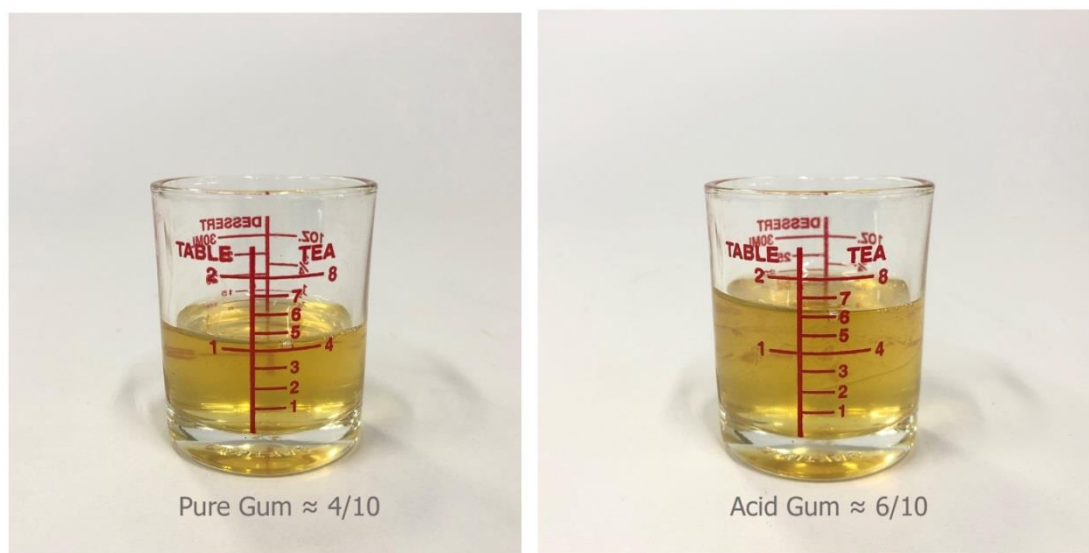
ภาพที่ 27 ภาพแสดงการลูบแป้งฝุ่น (talcum) ก่อนการเคลือบกาวบนเพลทแม่พิมพ์

ภาพที่ 28 ภาพแสดงกระบวนการเคลือบขาวเฟลทแม่พิมพ์

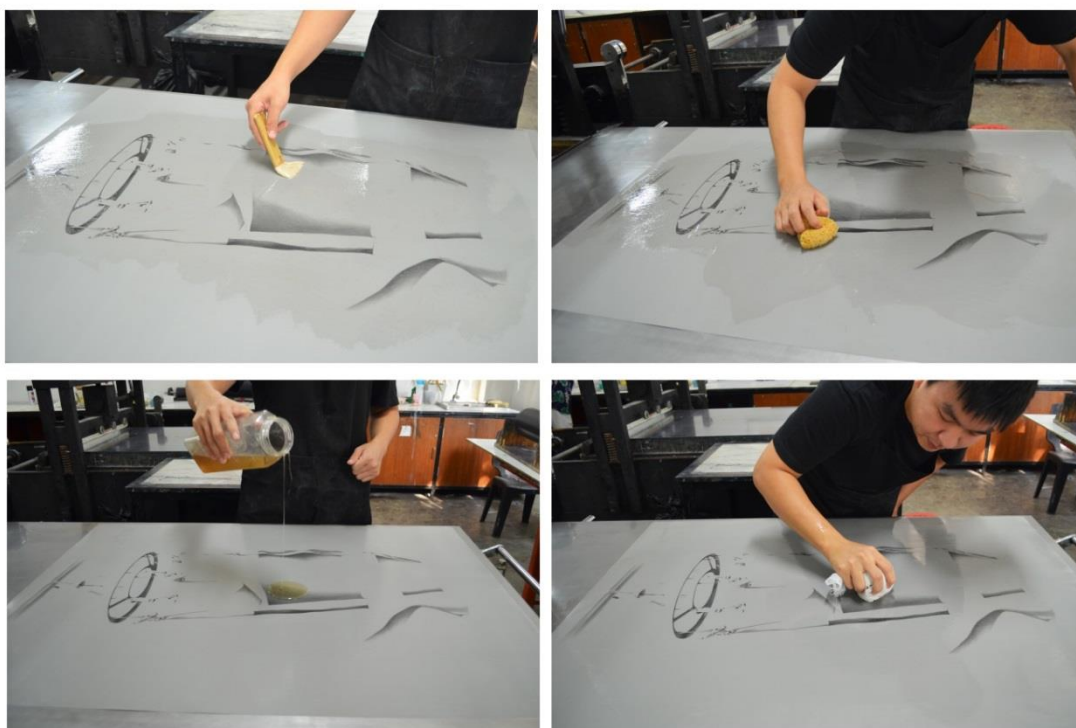
5. การกัศกรด

การกัศกรดเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นหนึ่งของการเตรียมเพลทแม่พิมพ์ก่อนเริ่มกระบวนการพิมพ์ โดยการกัศกรดแม่พิมพ์เป็นการช่วยรักษาให้เม็ด ไซท์ที่ทำการเขียนลงบนเพลทแม่พิมพ์มีความแข็งแรงและคงสภาพไม่เปลี่ยนรูป หรือบวมขึ้น ในเวลารับหมึกขณะกลิ้งลูกกลิ้งจะเกิดลักษณะที่เรียกว่า “หมึกตัน” จนทำให้ภาพผลงานมีลักษณะที่ไม่สวยงาม สิ่งสำคัญในการกัศกรดให้สมบูรณ์คือการกำหนดอัตราส่วนของกรดที่ใช้ ผสมลงในกาวกระถินบริสุทธิ์ และการกำหนดเวลาที่ใช้ในการกัศกรดบนเพลทแม่พิมพ์ให้พอดีกับค่าน้ำหนักอ่อน - แก่บนแม่พิมพ์ที่เขียนวัสดุไซลงไป ยิ่งค่าน้ำหนักเข้มมากก็ยิ่งใช้ปริมาณกรดและเวลาที่มากกว่าบริเวณที่มีค่าน้ำหนักอ่อน โดยมาตรฐานแล้วข้าพเจ้ามักจะใช้อัตราส่วน กาวกระถินบริสุทธิ์ 8 ออนซ์ (Oz.) ต่อกรดฟอสฟอริก (phosphoric acid) 0.2 ออนซ์ (Oz.) ในการผสมกาวกรด เมื่อถึงเวลาที่นำกาวกรดมาใช้งานในกระบวนการกัศกรด จำเป็นต้องนำกาวกรดมาเจือจาง โดยการผสมกับกาวกระถินบริสุทธิ์อีกรอบ ด้วยมาตราส่วน กาวกรด 6 ส่วน ต่อกาวบริสุทธิ์ 4 ส่วน โดยสามารถปรับเปลี่ยนปริมาณความเข้มข้นของกรดตามค่าน้ำหนัก แล้วแต่รูปแบบของผลงาน

ภาพที่ 29 ภาพแสดงสัดส่วนของการผสมกาวกรดสำหรับการกัศกรดเพลทแม่พิมพ์

ในขั้นตอนการกัดกรด เริ่มจากการใช้แปรงขนนุ่มในการจุ่มกาวกรด เพื่อป้ายหรือระบายลงบนเพลทแม่พิมพ์ที่เคลือบกาวในรอบแรกเรียบร้อยแล้ว โดยเริ่มจากส่วนที่มีค่าน้ำหนักเข้มที่สุดในผลงาน จากนั้นจึงค่อยสลับเปลี่ยนไปยังส่วนที่มีค่าน้ำหนักเข้มลดหลั่นกันมา จนทั่วทั้งบริเวณขอบเขตของผลงาน ทั้งนี้จำเป็นต้องใช้ระบบการทดเวลาในการกัดกรด ตัวอย่างเช่น ในนาที่แรกให้ระบายกาวกรดในน้ำหนักเข้มสุด จากนั้นนาที่ต่อมาจึงระบายในบริเวณน้ำหนักอ่อนกว่าถัด ๆ ไป โดยไม่ลืมหันกลับมาระบายกรดในบริเวณน้ำหนักที่กัดไปก่อนหน้าแล้ว โดยปกติแล้วจะใช้เวลาในการกัดกรดประมาณ 3 นาทีครึ่ง ถึง 5 นาที เมื่อกัดกรดจนครบระยะเวลาที่กำหนดแล้ว จึงใช้ฟองน้ำชุบน้ำเช็ดล้างคราบกาวกรดออกให้หมดจากเพลทแม่พิมพ์ จากนั้นจึงใช้กาวกระถินบริสุทธิ์เคลือบปิดผิวหน้าเป็นรอบที่ 2 โดยใช้มือลูบให้ทั่วทั้งเพลทแม่พิมพ์คล้ายกับการเคลือบกาวรอบแรก แต่รอบนี้จำเป็นต้องใช้ผ้าสาธูที่ทำเป็นลูกประคบ ทำการเช็ดจนให้ทั่วทั้งเพลทด้วยความรวดเร็ว ให้เหลือคราบกาวที่บางเรียบที่สุดบนเพลทแม่พิมพ์ จากนั้นจึงทิ้งเพลทแม่พิมพ์ให้แห้ง โดยห้ามสัมผัสผิวดินน้ำเด็ดขาด ทิ้งไว้อย่างต่ำ 4 ชั่วโมง จึงจะนำเข้าสู่กระบวนการพิมพ์ในขั้นต่อไป

ภาพที่ 30 ภาพแสดงการกัดกรดเพลทแม่พิมพ์และการเคลือบกาวรอบที่ 2

6. กระบวนการพิมพ์

หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการเตรียมเพลทแม่พิมพ์แล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการพิมพ์ โดยเริ่มจากนำเพลทแม่พิมพ์มาล้างเชม่าไซ (wash out) ในขั้นแรกด้วยน้ำมันสน (turpentine) ก่อน แล้วจึงตามด้วยน้ำมันทินเนอร์ (thinner) โดยใช้เศษผ้าขาวเนื้อนุ่มในการเช็ด เช็ดล้างน้ำมันจนกระทั่งไม่ปรากฏคราบเชม่าไซบนเพลทแม่พิมพ์ จากนั้นจึงตามด้วยสารเคมีสำคัญเพื่อคงสภาพไซให้สวยงามและคงทน นั่นคือ “Red Lacquer” หรือน้ำยาเคมีสร้างภาพแลคเกอร์แดง เพื่อช่วยเป็นฐานในการที่จะช่วยรับหมึกพิมพ์จากลูกกลิ้ง ซึ่งต้องเช็ดจนให้ทั่วเพลทแม่พิมพ์อย่างรวดเร็วและบางที่สุด จากนั้นจึงใช้หมึกพิมพ์สีที่ต้องการมาเจือจางด้วยน้ำมันสน แล้วจึงถูบให้ทั่วทั้งบริเวณงาน ขั้นสุดท้ายใช้น้ำเปล่าในการล้างคราบกวและคราบสารเคมีทั้งหมดที่ไม่ต้องการ ออกจากเพลทแม่พิมพ์ เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนนี้แล้ว เพลทแม่พิมพ์ก็พร้อมสำหรับการกลิ้งหมึกพิมพ์ เพื่อพิมพ์ทดสอบและพิมพ์จริงต่อไป

ภาพที่ 31 ภาพแสดงการล้างเชม่าไซ (wash out) เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับกระบวนการพิมพ์

เมื่อผสมหมึกพิมพ์จนได้สีตามที่ต้องการแล้ว จึงใช้ผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต ซึ่งมีคุณสมบัติทำให้หมึกพิมพ์มีเนื้อที่เหนียวขึ้น มาผสมลงในหมึกพิมพ์ให้มีความเหนียวหนืดตามที่ต้องการ หมึกที่เหนียวหนืดจะส่งผลดีต่อเม็ดไข่ที่รับหมึกโดยไม่เกิดลักษณะ “หมึกตัน” แต่ถ้าหากว่าเหนียวเกินไป ก็อาจจะส่งผลให้หมึกพิมพ์ที่กลิ้งลงไปบนเพลทแม่พิมพ์ไม่เต็มบริเวณ หรือถ้าเต็มจนมากเกินไปก็อาจจะทำให้กระดาษขาดได้ ดังนั้นจึงต้องรักษาความเหนียวให้พอเหมาะพอดี โดยเมื่อได้หมึกพิมพ์ที่เหมาะสมแล้วจึงเลือกลูกกลิ้งที่มีขนาดเหมาะสมกับผลงาน กลิ้งหมึกพิมพ์ให้เต็ม แล้วจึงเริ่มกลิ้งลงไปบนเพลทแม่พิมพ์ที่พร้อมรับหมึก โดยในระหว่างการกลิ้งนั้นจำเป็นต้องให้เพลทแม่พิมพ์หมาดน้ำอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นจะส่งผลให้หมึกพิมพ์ติดลงบนบริเวณที่ไม่ต้องการ แล้วจะเกิดคราบสกปรกในลำดับต่อมา

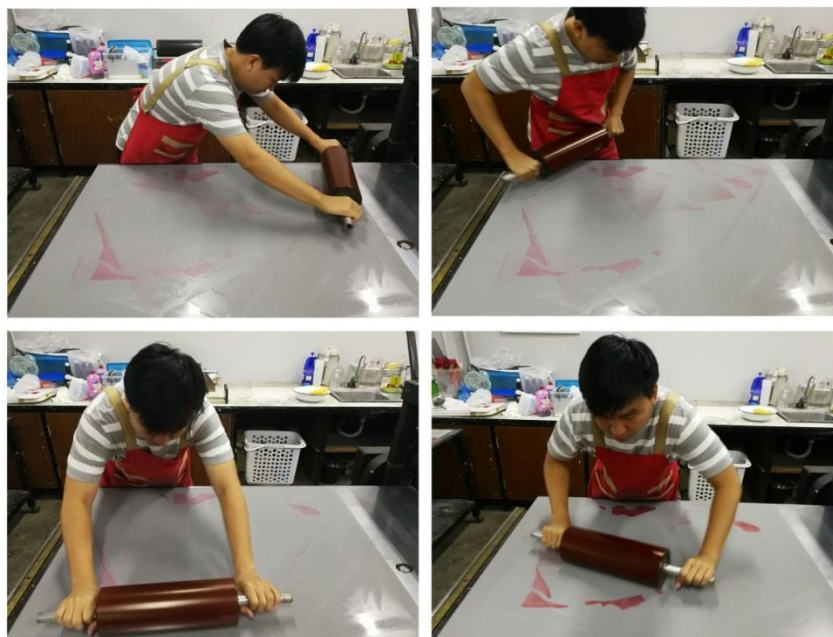

ภาพที่ 32 ภาพแสดงอุปกรณ์ “หมึกพิมพ์ออฟเซต (offset ink)”

ภาพที่ 33 ภาพแสดงการเตรียมหมึกพิมพ์และลูกกลิ้งสำหรับกระบวนการพิมพ์

การกลิ้งหมึกพิมพ์สามารถแบ่งออกเป็นชุด โดยประมาณชุดละ 20 ครั้ง แล้วจึงเพิ่มปริมาณหมึกได้ แต่ในระหว่างนี้ต้องใช้ฟองน้ำเช็ดเพลทแม่พิมพ์ให้หมาดอยู่เสมอในทุก ๆ การกลิ้ง 10 ครั้ง โดยจำนวนการกลิ้งทั้งหมดโดยประมาณคือ 60 ครั้ง ซึ่งในการกลิ้งจำเป็นต้องกลิ้งในทิศทางต่าง ๆ กันให้ได้ 8 ทิศ เพื่อให้หมึกพิมพ์นั้นติดกับพื้นผิวในรายละเอียดของผลงานได้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เมื่อกลิ้งหมึกพิมพ์จนครบ แสดงว่าแม่พิมพ์ได้รับหมึกพิมพ์มากพอและพร้อมสำหรับการพิมพ์ทดสอบหรือพิมพ์จริงต่อไป ซึ่งในผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ได้ใช้กระดาษ 2 ประเภทด้วยกันคือ กระดาษฟาบรีอาโน “Fabriano” ชนิดเนื้อหนา 280 แกรม ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร และ กระดาษ “BFK Rives” ชนิดเนื้อหนา 300 แกรม ขนาด 80 x 120 เซนติเมตร โดยก่อนการพิมพ์จริงทุกครั้งจำเป็นต้องเตรียมกระดาษให้ชื้นก่อนเสมอ เพื่อให้กระดาษซึมซับหมึกพิมพ์ได้ดียิ่งขึ้น โดยน้ำที่ทำขึ้นต้องเป็นน้ำกรองบริสุทธิ์เพื่อให้กระดาษไม่เกิดการขึ้นราได้ง่ายในภายภาคหน้า เมื่อถึงขั้นตอนการวางกระดาษพิมพ์ลงบนเพลทแม่พิมพ์ ต้องวางโดยยึดด้านหนึ่งด้วยสัญลักษณ์ T (T-bar) เสมอเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ครั้งที่พิมพ์ซ้อนทับกันได้อย่างพอดีในตำแหน่งเดียวกัน จากนั้นจึงนำกระดาษที่พิมพ์หมึกเรียบร้อยแล้วไปวางบนตะแกรงตากกระดาษหรือในบริเวณที่กำหนดไว้ (กัญญา เจริญสุภกุล 2550)

ภาพที่ 34 ภาพแสดงการกลิ้งหมึกพิมพ์ในทิศทางต่าง ๆ

ภาพที่ 35 ภาพแสดงการเตรียมขึ้นกระดาษให้พร้อมสำหรับกระบวนการพิมพ์

ภาพที่ 36 ภาพแสดงกระบวนการพิมพ์

ภาพที่ 37 ภาพแสดงกระบวนการพิมพ์

อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- แม่พิมพ์อลูมิเนียมหรือแผ่นอลูมิเนียม (aluminum plate)
- กระดาษฟาบริอาโน “Fabriano”
- กระดาษภาพพิมพ์ “BFK Rives”
- ดินสอไฮสปีดดำตราม้า (Horse No.1818)
- หมึกพิมพ์ออฟเซต (offset ink)
- กาวกระถินบริสุทธิ์ (pure gum)
- น้ำมันสน (turpentine)
- น้ำมันทินเนอร์ (thinner)
- แลคเกอร์แดง (red lacquer)
- กรดซัลฟูริก (sulfuric acid) และกรดฟอสฟอริก (phosphoric acid)
- แปรงพู่กันกลมและแบน ขนาดต่าง ๆ
- แปรงขนกระด้าง
- ลูกกลิ้งยางขนาดต่าง ๆ
- เครื่องผสมหมึก
- ฟองน้ำจากเส้นใยพืช
- น้ำมันวานิช (varnish oil)
- ผงแมกนีเซียมคาร์บอเนต (magnesium carbonate powder) และแป้งฝุ่น (talcum powder)
- ถ้วยแก้วและถ้วยตวง
- กระดาษปรีฟลีเหลืองและสีขาว (proof paper)
- ผ้าสาหลูชนิดไม่ลงแป้ง
- เศษผ้าขาวชนิดเนื้อนุ่ม
- กระดาษไขฟิล์ม กระดาษไขธรรมดาและกระดาษเคลือบผงสนิมเหล็กสำหรับลอกลาย
- ไม้ขีดฝุ่น
- ปากกาลูกกลิ้งและปากกาเคมี

บทที่ 4

การพัฒนากระบวนการทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้น สิ่งสำคัญคือแนวทางที่มุ่งมั่น ชัดเจน ในทุก ๆ องค์ประกอบของการสร้างสรรค์ และยังรวมไปถึงกระบวนการในการพัฒนาผลงาน ทั้งในด้านของเนื้อหาแนวความคิด รูปแบบและเทคนิควิธีการในการแสดงออก ผลสำเร็จจะปรากฏตามรูปแบบได้ นั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ ต่อเนื่องไปสู่วิธีการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ที่ผ่านมา ด้วยวิจรรณญาณถึงข้อดีและข้อด้อยใน ผลงานแต่ละชิ้น เพื่อที่จะนำจุดด้อยหรือปัญหาที่เกิดขึ้นมาเรียนรู้และจดจำไว้เป็นประสบการณ์ เปรียบได้กับบทเรียนที่ทำให้ได้เรียนรู้แล้วจึงนำมาใช้ในการต่อยอดและพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน ขึ้นต่อไปได้อย่างคมคาย เฉียบคมและแสดงเจตนาที่ต้องการจะสื่อสารได้ดียิ่งขึ้นต่อ ๆ ไป

โดยข้าพเจ้าได้แบ่งระยะของการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนการสร้างสรรค์ ผลงานวิทยานิพนธ์ออกได้เป็น 2 ระยะ คือ ในช่วงระยะแรก คือ ปีการศึกษา พ.ศ. 2558 และช่วง ระยะต่อมาคือ ระยะการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปีการศึกษา พ.ศ. 2559 ดังต่อไปนี้

ช่วงระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2558

ผลงานในระยะเริ่มแรกของการทำงานได้ต่อยอดการสร้างสรรค์มาจากผลงานในชุดก่อน นั้นคือการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงปริญญาตรี โดยผลงานในระยะนี้ยังมีความสอดคล้องและ เชื่อมโยงในประเด็นของ “อิสรภาพที่อยู่ภายใต้ขอบเขต” คืออิสรภาพที่ทุกคนมีอย่างจำกัดภายใต้ พื้นที่หรือสภาวะบางอย่างที่ไม่ได้เป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยในระยะนี้ข้าพเจ้ายังใช้วัตถุเชิง สัญลักษณ์เป็นแนวทางหลักในการสื่อสารผลงาน ในรูปแบบหุ่นนิ่ง (still life) ที่มีความเหมือนจริง (realistic) วัตถุที่ใช้ในระยะการสร้างสรรค์ผลงานนี้ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ รูปแบบแรก คือการ ทดลองนำธงชาติไทยมาใช้เป็นวัตถุหลัก โดยนำมาปฏิสัมพันธ์กับวัตถุอื่น วัตถุที่นำมาใช้ในเชิง สัญลักษณ์ในผลงานชิ้นเริ่มแรก คือ จักรเย็บผ้า ที่ถูกนำมาใช้สัมพันธ์กับธงชาติในชื่อผลงาน

“Sewing Machine” ผลงานชิ้นนี้สอดแทรกประเด็นทางความคิดเกี่ยวกับพื้นที่และสถานะของ
 ประเทศไทย ที่ถูกนำมาเย็บ ซ่อมแซม หรือนำมาเกี่ยวข้องกับจักรเย็บผ้า เป็นไปได้ว่าชาติอาจเกิด
 รอยขาดจากการถูกใช้งาน จึงถูกนำมาปะ ซ่อมแซม หรือในอีกมุมหนึ่ง ชาติอาจจะกำลังถูกตัด
 เย็บขึ้นมาใหม่จากผ้าทั้ง 3 สี ซึ่งนำมาประกอบกันก็เป็นได้ ผลงานในชิ้นต่อมาคือ ผลงานที่มีชื่อว่า
 “Fill” ปรากฏเป็นประเทศไทยที่ถูก ขยำ ขยี้และถูกยัดลงไปในช่วงโหลแก้ว ที่มีลักษณะเป็นใบหน้า
 ของมนุษย์ ดูราวกับการถูกเก็บกัก หรือการใส่ความคิดบางอย่างลงไปในช่วงโหลเปล่า ๆ ที่กลับถูก
 เต็มจนเต็ม มองเห็นถึงพื้นที่ที่สัมพันธ์กันระหว่างพื้นที่ว่างภายในและพื้นที่ภายนอก เปิดให้ผู้ชม
 งานได้จินตนาการต่อยอดจากวัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่ข้าพเจ้านำมาใช้ และในผลงานชิ้นสุดท้ายของชุด
 นี้คือ “Thailander” ผลงานชิ้นนี้เป็น กิ๊ทผ้าไม้ ชิ้นใหญ่ที่กำลังสานเส้นด้ายที่ละเส้น ๆ รวมกัน ค่อย
 ประกอบเส้นใยออกมาเป็นประเทศไทยที่สวยงาม โดยที่ไม่อาจรู้ได้ว่าผู้กำลังใช้งานก็ทอผ้านี้อยู่
 เปรียบเสมือนกับมนุษย์ที่ค่อย ๆ สลายความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง (identity) ไปทีละน้อย
 เพื่อไปหลอมรวมกับสิ่งอื่นอันยิ่งใหญ่กว่าตนเอง โดยจากสิ่งเล็ก ๆ ค่อย ๆ ถูกสร้างเป็นรูปเป็นร่าง
 ขึ้นมาทีละเล็ก ทีละน้อย จนชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ

รูปแบบที่ 2 ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าเลือกใช้วัตถุเชิงสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้
 สัมพันธ์กับประเทศไทย ผลงานชิ้นแรกในรูปแบบนี้ คือ “Type” ซึ่งเป็น เครื่องพิมพ์ดีด ที่มีแป้นพิมพ์
 ประกอบขึ้นมาจากใบหน้าของมนุษย์ ทั้งตา จมูกและปาก ที่แยกส่วนกัน กำลังถูกพิมพ์ข้อความ
 ขึ้นมาปรากฏบนกระดาษเป็นประ โยคเข้าไปเข้ามา ราวกับถูกใครบางคนใช้เป็นเครื่องมือในการพูด
 กล่าว หรือคิด โดยไร้ซึ่งอิสรภาพในการไตร่ตรองของตนเอง ต่อมาในผลงานอีก 2 ชิ้นสุดท้ายใน
 ระยะนี้ เป็น 2 ชิ้นที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน คือ “Without You (Tuba)” และ “Without You (French
 Horn)” เป็นเครื่องดนตรีสองชนิด คือ ทูบา (Tuba) และ เฟรนช์ฮอร์น (French Horn) ที่มีใบหน้า
 ของมนุษย์ผสมผสานเข้าไปในส่วนเครื่องดนตรีที่ใช้เป่าเสียง ในมุมมองของข้าพเจ้าเครื่อง
 ดนตรีทั้งสองชนิดนี้ เป็นเครื่องดนตรีที่จะแสดงศักยภาพออกมาได้ดีที่สุด ก็ต่อเมื่อสอดประสานกับ
 เครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวงดนตรีขนาดใหญ่

โดยผลงานในระยะนี้ ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่ ในวัตถุเชิงสัญลักษณ์หลาย ๆ ชิ้น มีความล้ำสมัยเกินไป จึงส่งผลให้เวลาชมผลงานแล้วไม่ได้เกิดความรู้สึกร่วม หรือเข้าใจในตัวของความหมายที่ต้องการจะสื่ออย่างแท้จริง เป็นวัตถุที่เลยพ้นจากความเป็นยุคสมัยปัจจุบัน ประกอบกับวิธีการนำเสนอหรือองค์ประกอบของผลงานยังขาดความสมบูรณ์ในหลายส่วน จึงไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร

ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Sewing Machine”

ขนาด 71 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2558

ภาพที่ 39 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Fill”

ขนาด 71 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2558

ภาพที่ 40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Thailander”

ขนาด 70 x 116 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2558

ภาพที่ 41 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Type”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2558

ภาพที่ 42 ผลงานก่อนนิทรรศน์ ชื่อผลงาน “Without You No.1”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ภาพที่ 43 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Without You No.2”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ช่วงระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2559

ผลงานในระยะที่ 2 เริ่มเป็นการขยับขยายค้นหาวัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่ยังไม่ได้มีการนำมาใช้ ข้าพเจ้าจึงนำวัตถุเหล่านั้นออกมาตีความใหม่ในอีกมุมมองหนึ่ง แต่ยังคงแนวความคิดในรูปแบบเดิม ผลงานในชุดนี้แบ่งออกเป็น การใช้วัตถุเชิงสัญลักษณ์ 2 กลุ่มหลัก กลุ่มแรก คือ การนำ เทปกาว และแท่นตัดเทปกาว เป็นวัตถุหลักในผลงานชุดนี้ โดยข้าพเจ้าเปรียบวัตถุทั้งสองสิ่งนี้ คล้ายกับมนุษย์ ที่ประกอบไปด้วยสองสิ่งที่สำคัญคือ ร่างกาย (body) และสมองหรือความคิด (thought) ข้าพเจ้าจึงมีความรู้สึกที่ แท่นตัดเทปกาวเปรียบเสมือนเป็น “ร่างกาย” และเทปกาวเปรียบได้กับ “ความคิด” ผลงานทั้งสองชิ้นในระยะนี้ จึงถูกสร้างขึ้นมาด้วยไวยากรณ์แบบเดียวกัน คือผลงานที่มีชื่อว่า “The Temporary Binding” และ “The Temporary Binding No.2” ในชิ้นแรกคือ แท่นตัดเทปกาวสีแดงสด ที่ประกอบด้วยใบหน้าของมนุษย์ที่มีลักษณะท่าทางหลับตา นิ่งเฉย ภายในเป็น เทปกาวที่ประกอบด้วย 3 สี คล้ายกับธงชาติไทย ส่วนอีกชิ้นเป็นแท่นตัดเทปกาวสีน้ำเงิน ประกอบด้วย ใบหน้าของมนุษย์ที่กำลังจ้องมองไปยังด้านหน้า โดยที่ภายในแท่นมีเทปกาวสีแดงใสที่ถูกดึงออกมาเพื่อใช้งานแต่ตัวเทปกาวกลับยับย่น และไม่สามารถใช้งานหรือทำประโยชน์ได้ เทปกาวเปรียบเสมือนกับความคิดของมนุษย์ ที่บางครั้งก็ใช้เพื่อ ยึด ดัด ประสาน หรือซ่อมแซมสิ่งที่เสียหาย แต่ก็เพียงแค่ชั่วคราวเท่านั้น ไม่สามารถยึดติดหรือประกอบอะไรได้อย่างแน่นหนา มันคงหรือถาวร เมื่อปล่อยทิ้งไว้ก็คงเสื่อมสภาพและไม่สามารถใช้งานได้

ผลงานชิ้นสุดท้ายในกลุ่มนี้ คือ “The Descender” เป็นแท่นตัดเทปกาว 2 แท่น แท่นหนึ่งมี สีเข้มและมีรอยคราบสกปรก ราวกับถูกใช้งานมานานนาน เทปกาวที่บรรจุอยู่ข้างในมีการใช้งานไป บ้างแล้วจนใกล้จะหมด โดยตัวเทปกาวจากแท่นนี้ที่ถูกดึงออกไปใช้งาน กลับถูกเชื่อมและพันทบกลับเข้าไปในแกนเทปกาวอีกแท่นหนึ่งที่มีลักษณะเหมือนใหม่เพิ่งเริ่มใช้งาน ซึ่งคล้ายกับเมื่อเวลาถึงเทปกาวออกไปแล้วแต่พันกลับเข้าไป ก็จะยับย่น เป็นริ้ว ๆ และไม่อาจราบเรียบ สวยงามเหมือนเดิมได้อีกต่อไป เปรียบได้กับบางสิ่งที่เคยสวยงาม สมบูรณ์แบบในอดีต แต่เมื่อนำกลับมาทำใหม่ หรือเลียนแบบในรูปแบบเดิมอีกครั้งในปัจจุบัน สิ่งนั้นก็ไมอาจที่จะเป็นเหมือนเดิม หรือสมบูรณ์เหมือนในครั้งอดีต เช่นเดียวกับการที่ไม่สามารถใช้วิธีการเดิม ๆ ในการแก้ปัญหาครั้งใหม่ได้

ผลงานอีกกลุ่มหนึ่งในชุดนี้ คือการใช้วัตถุในหมวดหมู่ของ “ของเล่นพลาสติก (plastic toy)” มีสีสันสดใส วัตถุที่เลือกนำมาใช้ เป็นของเล่นสำเร็จรูปที่ถูกสร้างขึ้นมา แต่หน้าที่ของผู้บริโภคนั้นกลับทำได้เพียงนำของเล่นที่ถูกผลิตมาต่อประกอบให้สมบูรณ์ โดยทำตามข้อบังคับ หรือวิธีการใช้งานในใบคู่มือที่แนบมากับของเล่น ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดหรือความคิดสร้างสรรค์ใด ๆ ของตนเอง

ผลงานทั้งสองชิ้นมีความเกี่ยวเนื่องกัน คือ ผลงานที่มีชื่อว่า “Apart No.1” และ “Apart No.2” ผลงาน ชุดนี้ มีลักษณะเป็นของเล่นที่บรรจุอยู่ในแคปซูลแบบญี่ปุ่น ที่เรียกว่า กาชาปอง (gashapon) โดยด้านในแคปซูลปรากฏเป็นของเล่นพลาสติก ซึ่งเป็นแบบจำลองมนุษย์ที่ถูกแยกชิ้นส่วน เปรียบเทียบกับมนุษย์ที่ถูกบังคับหรือถูกขังขังให้เข้าไปอยู่ในกรอบ โดยอัตลักษณ์ของมนุษย์จำเป็นต้องถูกแยกส่วนประกอบ ถึงจะสามารถใส่ลงไปในกรอบของบางสิ่งบางอย่างได้อย่างพอดี โดยความหมายของกรอบนั้นเป็นไปได้หลากหลายสิ่ง อาทิเช่น ความเป็นสังคม วัฒนธรรม ประเพณีหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องเคารพและปฏิบัติตาม เป็นต้น

ผลงานชิ้นสุดท้ายในชุดนี้ คือผลงานที่มีชื่อว่า “Following Instructions” แสดงให้เห็นภาพของแพคเกจของเล่น ที่มีลักษณะเป็นชิ้นส่วนร่างกายของมนุษย์ สามารถตัดออกและนำมาต่อประกอบกันให้เกิดเป็นรูปร่างมนุษย์ได้ ซึ่งเป็นรูปแบบสำเร็จรูปที่ถูกผลิตออกมาอย่างซ้ำซาก

ผลงานในระยะนี้ วัตถุเชิงสัญลักษณ์ที่เลือกนำมาใช้ ค่อนข้างเป็นวัตถุที่มีความเฉพาะเจาะจงมากไป ทำให้ในบางครั้งผู้ชมงานที่ไม่ได้อยู่ในยุคสมัยใกล้เคียงกันอาจจะไม่สามารถเข้าใจหรือเข้าถึงความสำคัญของผลงานที่ต้องการจะสื่อสาร และผลงานยังไม่มีประสิทธิภาพละเอียด เท่าที่ควร

ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Temporary Binding No.1”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Temporary Binding No.2”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Descender”

ขนาด 70 x 146 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ภาพที่ 47 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Apart No.1”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

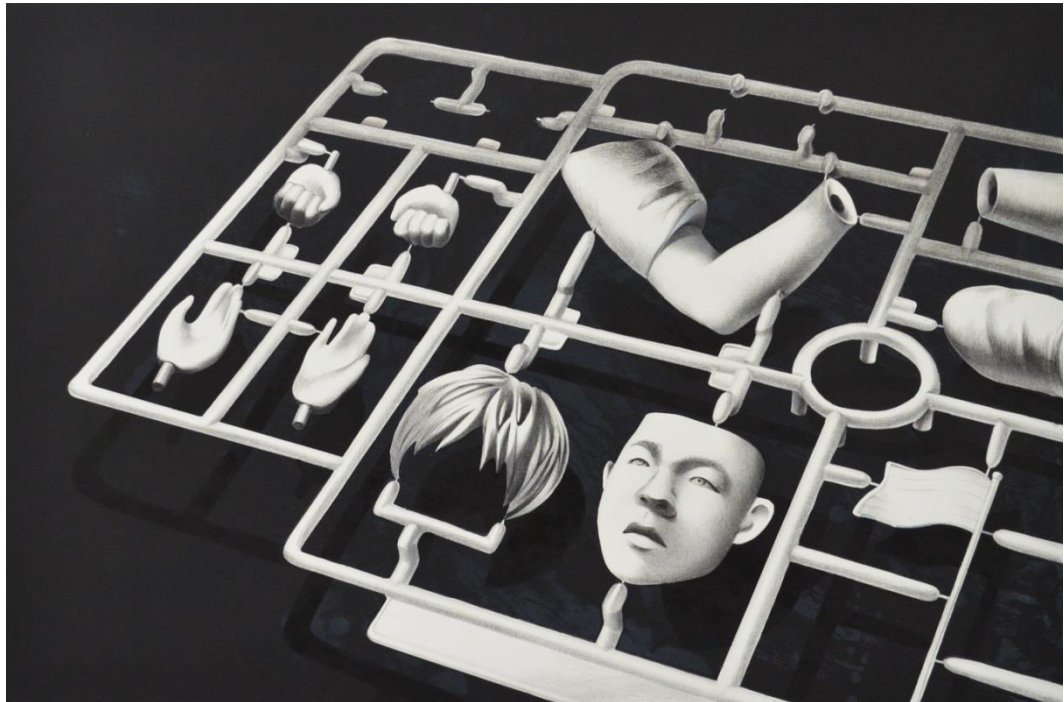

ภาพที่ 48 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Apart No.2”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ภาพที่ 49 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Following Instructions No.1”

ขนาด 70 x 100 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2559

ช่วงระยะที่ 3 ผลงานวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. 2560 – 2561

ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อเรื่อง “สภาวะจำยอมของอิสรภาพ” นั้นนับเป็นผลงานที่สัมฤทธิ์ผลที่สุดในแง่ของการสื่อสารแนวความคิดและรูปแบบในการแสดงออก ได้นำประสบการณ์ ความผิดพลาด สิ่งที่เกิดก่อนจากการทำงานครั้งก่อนมาประยุกต์ใช้ และพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ โดยผลงานชุดนี้ได้นำวัตถุเชิงสัญลักษณ์ “ธงชาติไทย (National flag of Thailand)” ที่สำคัญ ซึ่งเคยได้ใช้สื่อสารแนวความคิดมาแล้ว หากแต่นำมาใช้ใหม่ ผ่านการตีความและเลือกใช้องค์ประกอบในอีกรูปแบบหนึ่ง นั่นคือ นำกระบวนการของการทำความสะอาดมาเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ที่จะสื่อสารถึงแนวความคิดที่สำคัญ เมื่อธงชาติไทยที่ถูกใช้โบกสะบัดอยู่บนเสาธง ตั้งตระหง่าน สู้กับแสงแดด แรงแลม และสายฝน ผ่านเวลาและเรื่องราวประวัติศาสตร์ทั้งดีและไม่ดีมาอย่างยาวนาน เมื่อถึงเวลาหนึ่งก็จำเป็นต้องนำมาทำความสะอาด ซัก ซ้ำระล้างคราบสกปรกที่เปรียบได้ด้วยการชำระล้างจิตใจของตนเอง เพื่อการย้อนกลับมาพิจารณาและตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญที่แท้จริงของความเป็นมนุษย์ แต่บางคนกลับพยายามปกปิด กลบเกลื่อนหรือทำเป็นมองข้ามคราบและสิ่งสกปรกเหล่านั้น แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ร่องรอย ริ้วรอย หรือรอยยับต่าง ๆ ที่เคยฝังรากลึกลงบน ธงชาตินั้น ในบางครั้งก็ไม่อาจที่จะลบล้างออกไปได้ แต่แปรเปลี่ยนเป็นบทเรียนที่คอยตอกย้ำเพื่อไม่ให้ทำผิดพลาดซ้ำอีก ซึ่งไม่อาจรู้ได้ว่าใครคือผู้ที่ซัก ขยี้ผ้า และธงชาตินั้นถูกทำความสะอาดตั้งแต่เมื่อไหร่ เริ่มขึ้นเมื่อใด หรือถูกแช่น้ำทิ้งไว้นานเพียงไร แต่นับว่าเป็นความยินดีอย่างที่สุดที่อย่างน้อยเมื่อเห็นว่าสกปรกแล้วนั้น สิ่งที่เราควรทำก็คือการนำมาทำความสะอาด ซ้ำระล้างคราบสกปรกให้กลับมาสะอาดอีกครั้ง แต่หากเมื่อเวลาผ่านไป เมื่อเกิดความคุ้นชินหรือลืมนึกถึงบทเรียนในอดีต คราบสกปรกและฝุ่นละอองก็อาจจะย้อนกลับมาจนทำให้ธงชาติไทยนั้นกลับมาสกปรกไม่ต่างจากเดิม

ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ได้สร้างสรรค์และถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบกลมกลืน ทั้งเรื่องราว แนวความคิด รูปแบบผลงานและกระบวนการเทคนิค “ภาพพิมพ์หิน(lithograph)” ที่ปราณีตละเอียดอ่อนและสร้างความรู้สึกร่วมได้เป็นอย่างดี โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงสัจจะของวัตถุ โดยมีนัยยะที่จะสื่อสารและแสดงออกถึงใจความสำคัญของผลงาน ให้ผู้ชมรู้สึกถึงอิสรภาพที่จำกัดและจำยอม สภาพของการหมดแรงและหมดไฟที่จะแสวงหา

หนทางไปสู่อิสรภาพที่แท้จริง ข้าพเจ้าตั้งใจให้ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าได้ต่อย้ำและได้
เตือนใจให้ตระหนักถึงการรู้สึกถึงคุณค่าและสิ่งที่มีสาระที่แท้จริงในความเป็นมนุษย์

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Rearrangment”

ขนาด 100 x 130 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

ภาพที่ 51 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “The Memories”

ขนาด 100 x 125 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “I have faith in my freedom”

ขนาด 100 x 70 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2560

ภาพที่ 53 ผลงานวิทย์านพนธ์ ชื่อผลงาน “Inheritance”

ขนาด 104 x 75 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 54 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชื่อผลงาน “Crumple”

ขนาด 77 x 103.5 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

ภาพที่ 55 ผลงานวิธานินทร์ ชื่อผลงาน “Soaking”

ขนาด 66 x 94 ซม.

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2561

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “สถานะจำยอมของอิสรภาพ (Servitude of Freedom)” ชุดนี้ได้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ทั้งด้านสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและการสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและมุมมองส่วนตัว โดยได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจมาจากสภาพความกดดันจากสังคมภายนอกและภายใน ทั้งการเผชิญกับความบาดหมาง การทะเลาะเบาะแว้ง กรอบของสังคม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ รวมถึงข้อบังคับที่ไม่สมเหตุสมผล ผนวกกับความกดดันภายในจิตใจของข้าพเจ้าที่ถูกทับถมกันจนไร้แสงสว่างและไร้ความหวังที่จะพบกับอิสรภาพ ทั้งหมดทั้งมวลล้วนเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ขึ้นมา โดยมีเจตนาที่ต้องการสะท้อนภาพสถานะของจิตใจของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน โดยแสดงให้เห็นถึงสภาพของมนุษย์ที่รับรู้และตระหนักถึงความจริงของสังคมมองเห็นถึงกรอบของขอบเขตอันจำกัดของวิถีชีวิตอันไร้อิสรภาพ หากแต่จิตใจกลับอ่อนแรงเหนียวล้าจากการสู้รบกับสภาพความกดดันทางสังคม ความสิ้นไร้ไม่ต่อ ความหมดหวังหมดไฟที่นำไปสู่ความรู้สึกถึงการยอมรับสภาพหรืออยู่ในห้วงของสถานะการจำยอม การไม่ดิ้นรนต่ออิสรภาพที่ถูกจำกัดขอบเขต ทั้ง ๆ ที่แท้จริงแล้วมนุษย์สมควรที่จะเกิดมาพร้อมกับอิสรภาพอันเต็มเปี่ยมสมบูรณ์ในชีวิตของตนเอง ทั้งอิสรภาพในการเลือก อิสรภาพในการตัดสินใจในทุกอย่างในชีวิต ในเมื่อบางครั้งมนุษย์ก็หลงลืมซึ่งสิ่งสำคัญ ไปด้วยเพราะจิตใจเต็มไปด้วยความขุ่นมัว คล้ายกับฝุ่นละอองที่เกาะจับจนแน่นหนา ปกคลุมจนมองไม่เห็นถึงคุณค่าที่แท้จริงของมนุษย์ จิตใจเต็มไปด้วยความสกปรกอันหนักอึ้ง ก็ถึงเวลาที่จะย้อนกลับมาทำความสะอาด ชะล้างและชำระสิ่งที่ไม่ดีและเป็นภาระ ถึงแม้ร่องรอยความเจ็บปวดทุกข์ทรมานไม้อาจจะเลือนหายไป แต่มันก็เป็นบทเรียนที่สำคัญที่นำข้าพเจ้ากลับมาสู่เส้นทางที่เหมาะสมที่ควรอีกครั้ง

คุณค่าและสาระที่แท้จริงของผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าในชุดนี้ คือการเป็นอนุสติแก่ข้าพเจ้าและเพื่อนมนุษย์ให้ได้กลับมาทบทวนและพิจารณาด้วยการใช้สติและปัญญาของตนเอง โดยตีความผ่าน “สื่อสัญลักษณ์” ที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ เพื่อเป็นกุศโลบายในการย้ำและเตือนสติมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่วิถีทางอันจริงแท้ในการเข้าใจสังคมเข้าใจตัวตนของตนเอง พร้อมก้าวไปข้างหน้าและหลุดพ้นจากสถานะความจำยอม ลุกขึ้นเผชิญหน้าเพื่อตามหาหนทางที่มุ่งหน้าไปสู่การมองเห็นถึงคุณค่าสาระที่แท้จริงของความเป็นมนุษย์ และมองเห็นหนทางสู่อิสรภาพที่แท้จริงได้อย่างชัดเจนปราศจากคราบเขม่าบังตา

รายการอ้างอิง

OSHO (2557). อิสระภาพ : กล้าที่จะเป็นตัวของตัวเอง. กรุงเทพฯ, ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กัญญา เจริญสุขกุล (2550). ภาพพิมพ์หิน Lithograph. กรุงเทพฯ, อมรินทร์.

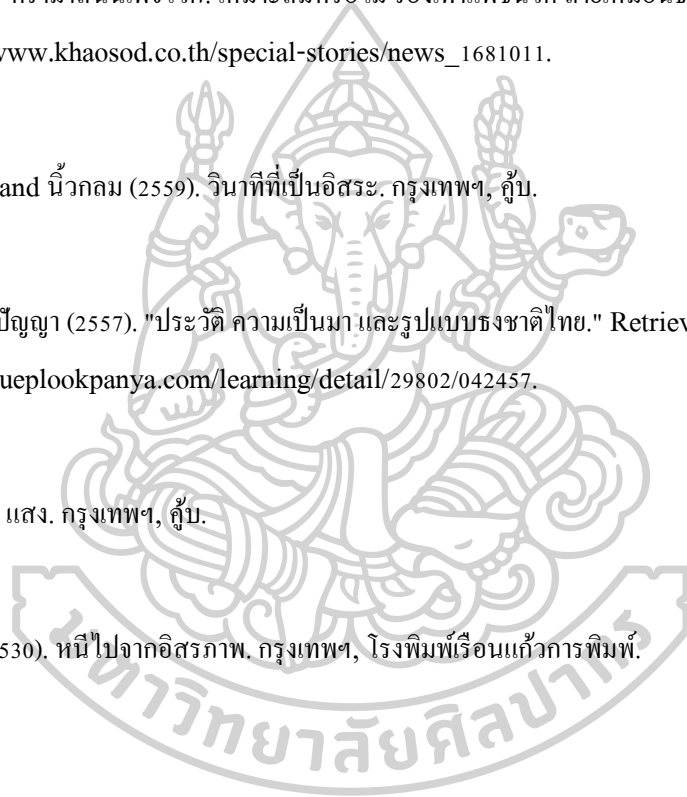
ข้าวสด (2561). "คราม่าสนั่นเพจไว้อ! เหมาะสมหรือไม่ รองเท้าแฟชั่นวิค ลายเหมือนธงชาติไทย?". Retrieved 1, from https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_1681011.

โตมร สุขปรีชา and นีวกมล (2559). วนาที่เป็นอิสระ. กรุงเทพฯ, คู่บ.

ทีมงานทรูปลูกปัญญา (2557). "ประวัติ ความเป็นมา และรูปแบบธงชาติไทย." Retrieved 1, from <http://www.trueplookpanya.com/learning/detail/29802/042457>.

นีวกมล (2560). แสง. กรุงเทพฯ, คู่บ.

อิริค ฟรอมม์ (2530). หนีไปจากอิสรภาพ. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ภูริธิป สุริยภัทรพันธ์
วัน เดือน ปี เกิด	2 พฤษภาคม พ.ศ.2535
สถานที่เกิด	กทม.
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต (ทัศนศิลป์) (เกียรตินิยมอันดับ1) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	35 ซ.มิตรสัมพันธ์ ถ.จันทน์59 เขตบางคอแหลม แขวงวัดพระยาไกร กทม.10120
ผลงานตีพิมพ์	2561 : การแสดงผลงานกลุ่ม “Printable” ของนักศึกษาภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ณ หอศิลปวัฒนธรรมกรุงไทย กรุงเทพฯ ประเทศไทย : ได้รับเลือกเป็น 1 ใน 42 ศิลปินภาพพิมพ์ ในโครงการ “The Queen Sonja Print Award 2018” : แสดงผลงานในนิทรรศการ “The III. Lithography Days International 2018” ณ The Muenchner Kuenstlerhaus มิวนิค ประเทศ เยอรมนี : การแสดงศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 33 ประจำปี พ.ศ. 2561 หัวข้อ “ภูมิใจ ไทยแลนด์ : Pride of Thailand” กรุงเทพฯ ประเทศไทย 2560 : การแสดงผลงานกลุ่ม “Printable” ของนักศึกษาศิลป มหาบัณฑิตสาขาวิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพ พิมพ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ณ หอศิลปวัฒนธรรมกรุงไทย กรุงเทพฯ ประเทศไทย : การแสดงผลงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 63 ประเทศไทย : การแสดงผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 34 ประเทศไทย : การประกวดภาพพิมพ์นานาชาติ Kochi (ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัล) ประเทศญี่ปุ่น : การประกวดภาพพิมพ์นานาชาติ Cieszyn ประเทศโปแลนด์ : การประกวดภาพพิมพ์นานาชาติ Guanlan ประเทศจีน 2559 : “Daigo – Thai : Home – Mind” The Kenpoku Art Festival

รางวัลที่ได้รับ

ณ หอศิลป์ “Mine” ศิลปะจัดวางร่วมกับ ผศ.อำนาจ คงวาริ จังหวัด อีบาราจิ ประเทศญี่ปุ่น

: การประกวด Graphic Art Competition and Exhibition เวียดนาม ครั้งที่ 2

: งานแสดงภาพพิมพ์นานาชาติ เมืองไทเป ประเทศไต้หวัน

: การแสดงภาพพิมพ์ชั้นเลิศนานาชาติ ครั้งที่ 16

เมืองออสตรูฟวิแยลกอปอลสกี ประเทศโปแลนด์

: การแสดงภาพพิมพ์นานาชาติ Xuyuan ครั้งที่ 1 ประเทศจีน

2559 : “รางวัลเหรียญเงิน ศิลป์ พีระศรี” การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 33

2558 : “รางวัลดีเด่น” การประกวดศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 27

: “รางวัลรองชนะเลิศ” การประกวดภาพพิมพ์นานาชาติครั้งที่ 5 ประเทศอินโดนีเซีย

2557 : “รางวัลยอดเยี่ยม(สาขา2มิติ)” การประกวดยุวศิลปินไทย ประจำปี 2557

: “รางวัลเหรียญเงิน ศิลป์ พีระศรี” การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 31

